Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ЗВЯЗДА

26 чэрвеня 1991 г. СЕРАДА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

Орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР

№ 123 (21651)

Цана 10 кап.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

«БЮЛЕТЭНЬ ПАРТЫЙНАГА ЖЫЦЦЯ»

МАГІЛЁЎ. (А. Санчук). Выйшаў у свет першы нумар «Бюлетэня партыйнага жыцця» — органа Магілёўскага абкома Кампартыі Беларусі. У далейшым яго мяркуецца выдаваць сістэматычна.

Газета ў першую чаргу адрасуецца сакратарам партыйных арганізацый, гарадскому актыву КПБ. У ёй шмат інфармацыйнага матэрыялу, у тым ліку, аб дзейнасці пярвічак. Даюцца разнастайныя статыстычныя звесткі. Газета адзначае, што зараз у Магілёве 20.612 камуністаў. Праўда, працягваецца працэс выхаду з партыі, але ў бягучым квартале ён прыкметна зменшыўся. Разам з тым, за час, які мінуў пасля XXVIII з'езда КПСС, 127 магіляўчан прынята ў рады Кампартыі, у тым ліку 18 — без праходжання кандыдацкага стажу.

«ДЗЕЦІ СВЕТУ — ДЗЕЦЯМ ЧАРНОБЫЛЯ»

Пад такім дэвізам адкрылася ў мінскім Цэнтральным парку імя М. Горкага выстаўка праектаў дамоў для дзяцей-сірот. Міжнародны конкурс такіх праектаў, выкананых самімі дзецьмі, праводзіцца па ініцыятыве педагога-мастака з Вестфаліі Бернхарда Алерса і савецкага архітэктара Ірыны Заслаўскай. У ім прымаюць удзел вучні мастацкіх школ Брандэнбурга, Масквы, Мінска, Дортмунда, іншых гарадоў Аб'яднанай Германіі і Еўропы. Дзеці лепш ведаюць, у якіх дамах ім хочацца жыць. Таму домікі, народжаныя дзіцячай фантазіяй, не зусім звычайныя: ёсць дамы-матрошкі, у форме шара, іншых геаметрычных фігур.

Дзіцячая фантазія ажыццявіцца ў сетцы дзіцячых дамоў сямейнага тыпу. Ужо вядомы адрас, дзе будзе пабудаваны першы з іх. Гэта калгас «Новы свет» Капыльскага раёна.

(БЕЛТА).

ЖАНСАВЕТЫ БЯРУЦЦА ЗА СПРАВУ

ГОМЕЛЬ (У. Рыгораў). Тут адбылася першая справаздачна-выбарная канферэнцыя жаночых саветаў. Былі прыведзены такія лічбы і факты.

У абласным цэнтры па ініцыятыве актывістаў гэтага руху адкрыты спецыялізаваныя магазіны па абслугоўванню шматдзетных сем'яў. Многае зроблена ў справе ўладкавання іх дзяцей у дзіцячыя дашкольныя ўстановы; многім уладам бальніцы рашэннем ... на рэштканаму кошту спісаныя маёмасці.

Але ці задавальняюць гэтыя і іншыя меры жансаветаў самых жанчын? Аказваецца, не. Пры сацыялагічным апытанні эфектыўнасць іх прызнала толькі трэцяя частка рэспандэнтаў. Значыць, наперадзе яшчэ шмат работы. Для чаго канферэнцыя і намеціла на перспектыву вырашэнне шэрагу актуальных праблем.

БАЛЬНІЦА ПЕРАЎЗБРОІЛАСЯ

СЯННО. Для аснашчэння раённай бальніцы і паліклінікі закуплена імпартнае абсталяванне на суму звыш 150 тысяч рублёў. Ужо ў жніўні на ім стане першым працаваць аддзяленне рэабілітацыі. Гэта, зразумела, дасць магчымасць на больш высокім узроўні весці лячэнне цяжкахворых і пасляаперацыйных пацыентаў.

Сродкі на абсталяванне атрыманы праз Міністэрства аховы здароўя БССР, дзякуючы ініцыятыве першага сакратара Сенненскага райкома партыі, старшыні райсавета народных дэпутатаў, народнага дэпутата БССР І. Дамашкевіча.

ПА-БЕЛАРУСКУ З ДЗЯЦІНСТВА

СВЕТЛАГОРСК. (У. Кохна). У цэнтральнай гарадской бібліятэцы адбылася немалаважная падзея. Трыццаці выхавальнікам дзіцячых садоў уручаны пасведчанні Гомельскага інстытута ўдасканалення настаўнікаў аб тым, што яны закончылі спецыяльныя курсы і цяпер маюць права весці ўвесь выхаваўчы працэс на беларускай мове. Гэты першы выпуск беларускамоўных курсаў, якія дапамогуць выхавацелям горада і раёна літаральна з дзіцячых садоў далучыцца да роднага скарбу.

НЕ ВЫТРЫМАЛА СЭРЦА...

СМАЛЯВІЧЫ. (С. Букаціч). Трагічны выпадак адбыўся тут у час правядзення тэматычнага вечара «Так пачыналася вайна». Прама ў час свайго выступлення на трыбуне ад разрыву сэрца памёр інвалід Вялікай Айчыннай вайны Дзмітрый Фаміч Пінчанка.

Пачаў ветэран сваё выступленне, як звычайна. Але, калі дайшоў да ўспамінаў аб ленінградскай блакадзе, захваляваўся, схапіўся за грудзі і асунуўся на рукі таварышаў-ветэранаў, якія падхапілі яго. «Хуткая дапамога» з лекамі ўжо не спатрэбілася. Так рэхам праз 50 гадоў адгукнулася вайна, забраўшы яшчэ аднаго чалавека — жыццялюба і аптыміста.

МЁД З ЧАСОЎ ВАЙНЫ

РАГАЧОЎ. Амаль усю вёску Зазер'е паклікаў на чай пенсіянер І. С. Кавалёў. Пілі яго з мёдам, які Іван Сямёнавіч у гляку ў 1942 годзе закапаў на сваім агародзе, ратуючы ад фашыстаў дамашні скарб.

Потым яго сям'я пайшла ў бежанцы, а пасля вызвалення Рагачоўшчыны Іван Сямёнавіч ваяваў на розных франтах. Вярнуўшыся дадому, не аднойчы ўспамінаў пра запаветны мёд. Але знайсці яго не мог: забыўся дакладнае месца схованкі.

І вось, корпаючыся ў агародзе, выпадкова натрапіў на збанок. Вяскоўцы дужа хвалілі мёд, які за паўстагоддзе не згубіў сваёй якасці. Жартавалі, што гэта адзіны салодкі водгаласак горкай вайны.

ГРАНІ ЧАРНОБЫЛЯ

СМАРГОНЬ. Каб хоць як-небудзь аблегчыць пакуты тых, хто імкнецца выехаць з забруджаных тэрыторый, Смаргонскі гарвыканком прымае пэўныя захады.

Так, на пасяджэнні заслухана інфармацыя «Аб выкананні рашэння гарвыканкома па прадастаўленню кватэр у 1990 годзе і першым квартале 1991 года сем'ям, якія перасяляюцца з Магілёўскай і Гомельскай абласцей».

Было адзначана, што пры неабходнасці выдзеліць людзям з забруджаных тэрыторый 106 кватэр, ордэры атрымалі толькі 54 сям'і.

ВЫБРАЛІ КАЛГАС

Зноў набыў страчаны многа гадоў назад статус, адмовіўшыся быць саўгасам, калектыў калгаса «Палажэвічы» Старадарожскага раёна. Пасля пераадолення ўсёй звязанай з гэтым бюракратычнай валакіты старшыня праўлення Міхаіл Васільевіч Чачуха растлумачыў гэта так:

— Нам сёння, як ніколі, патрэбна самастойнасць для таго, каб вырашаць, дзе і што сеяць, каму, што і за колькі прадаваць, куды накіроўваць выручаныя сродкі. Дагэтуль жа селяніну толькі дыктавалі зверху, колькі ён павінен здаць малака і мяса, збожжа і бульбы, зусім не ўнікаючы ў яго патрэбы. Акрамя асноўнага, патрабавалі і дадатковы план пастаўкі выконваць. У выніку выходзіла, што выкачвалі з гаспадаркі ўсё падчыстую, не пакідаючы магчымасці на расшырэнне вытворчасці, паляпшэнне жыцця сяльчан.

За сем гадоў дырэктарства ў былым саўгасе Міхаіл Васільевіч добра адчуў путы дыктату і поўную бесперспектыўнасць гаспадарання на зямлі, калі ты гаспадаром не з'яўляешся. Гэта нягледзячы на тое, што «Палажэвічы» былі ў раёне на добрым рахунку — скажам, у мінулым годзе амаль паўтара мільёна рублёў чыстага прыбытку атрымалі.

Вёска Гладзілавічы — не цэнтральная ў гаспадарцы, але і тут будуюць жыллё і магазіны, добраўпарадкоўваюць вуліцы. У «Палажэвічах» знайшлі магчымасці палепшыць жыццё людзей і ў навакольных сёлах. Свой асфальтавы завод дапамагае добраўпарадкаваць сельскія вуліцы і дарогі.

Жыллё будуецца па розных праектах. Цяпер, напрыклад, на цэнтральнай сядзібе ўзводзіцца некалькі дамоў прыбалтыйскага варыянта. Жыць у іх і прасторна, і зручна, прадугледжаны ўсе даброты гарадскога жылля. Але вельмі дорага цяпер абыходзіцца будаўніцтва калгасу, а не толькі ж жыллё клапоціць гаспадарку сёння. Хоць і цяжка было, тут змаглі ўзняць заработную плату калгаснікам. Збожжа, іншую прадукцыю ім прадаюць па сабекошту, бясплатна прадастаўляюцца кармы, паша для жывёлы.

Асаблівая ўвага звяртаецца на ўладкаванне маладых сем'яў. Жыллём яны забяспечваюцца на працягу аднаго—двух гадоў, карову могуць набыць на калгаснай ферме за паўцаны.

— Недахопу ў кадрах не адчуваем, — гаворыць Міхаіл Васільевіч, — таму што людзі ад нас не ідуць. З затратамі на сацыяльныя патрэбы праўленне не лічыцца.

П. ПАБОКА, кар. БЕЛТА.

НА ЗДЫМКУ: маладая сям'я Ігара і Алы ДОЎНАР пераехала ў Палажэвічы з Салігорска. Цяпер у іх тут ёсць дом і работа, добрыя суседзі і сябры.

Фота А. НІКАЛАЕВА. (БЕЛТА).

Семінар па праблемах прыватызацыі

У Мінску прайшоў семінар па праблемах раздзяржаўлення і прыватызацыі. Яго арганізавалі Дзяржкамітэт БССР па прыватызацыі і дзяржмаёмасці і рэспубліканскі міжгаліновы ІПК кіруючых работнікаў і спецыялістаў галін народнай гаспадаркі.

Больш як трыста ўдзельнікаў мерапрыемства абмяняліся вопытам, абмеркавалі праграму прыватызацыі на 1991 год. Аб практыцы раздзяржаўлення за рубяжом прысутным расказалі замежныя госці — саветнік міністра пераўтварэнняў уласнасці Рэспублікі Польшча, прафесар Пенсільванскага ўніверсітэта Б. Гультэкін, прэзідэнт Міжнароднага фонду прыватызацыі і рыначнай эканомікі ў Рэспубліцы Польшча, прафесар Х. Сцернічук і дырэктар Дэпартамента прафесіянальнага навучання ў фондзе прыватызацыі Польшчы прафесар Р. Зах.

Кіравалі работай семінара першы намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР М. У. Мясніковіч і старшыня Дзяржэканомплана Беларусі С. С. Лінг.

(БЕЛТА).

Анкета «Звязды»

«Каму валодаць зямлёй?»

Пад такім загалоўкам («Звязда», № 103) была надрукавана наша анкета, у якой рэдакцыя прасіла чытачоў адказаць на пытанні, сэнс якіх зводзіцца да аднаго: КАМУ ЎСЁ Ж ВАЛОДАЦЬ ЗЯМЛЁЙ!

Публікацыя выклікала шырокі рэзананс. Чытачы дасылалі водгукі, пісьмы, у якіх абгрунтоўвалі свае адказы па гэтай актуальнай і важнай праблеме. Зазначым, думкі і меркаванні цікавыя, разнастайныя, часам палярныя. Таму некаторыя з іх рэдакцыя вырашыла вынесці на старонкі газеты.

Рэха публікацыі

САПРАЎДНЫ СЕЛЯНІН ЗАСТАНЕЦЦА СЕЛЯНІНАМ

Вось вы пытаецеся, каму валодаць зямлёй? Гэта зараз модна — цікавіцца меркаваннем чытача. У прыватнасці, на пытанне пра зямлю найбольш клопату выказваюць чытачы-гараджане, перш-наперш, мабыць, тыя, па жылах якіх цячэ сялянская кроў, як і ў мяне.

Вы атрымліваеце разнастайныя адказы, і гэта добра. Але ж самы грунтоўны адказ,— даруйце ўжо, што выкажу ўсім вядомую ісціну,— на зямлю мае права дасведчаны, сумленны працаўнік, які б пры мінімальных выдатках атрымліваў максімальную карысць. Калі ён адпавядае такім патрабаванням, ды яшчэ ўлюбёны ў сваю справу земляробскую, то ніхто яго не мае права рассяляніць. Няхай ён перадае свой плён дбайнай працы і ў спадчыну, ці каму іншаму па ўзгадненню з мясцовай уладай, якая б кіравалася правам, зацверджаным дзяржавай.

Толькі вось наконт валодаць, ды яшчэ купляць-прадаваць, прабачце, не згодзен. Зямля — дзяржаўная ўласнасць, агульнанацыянальная каштоўнасць, а калі яна бур'яном зарасце ці недастаткова агракультурна абслугоўваецца,— гэта здрада ёй. Няхай за гэта трымае адказ мясцовая грамада ў асобе Савета — кемлівая і кампетэнтная ў земляробскай справе.

Хацеў бы паразважаць яшчэ па адной нагодзе.

Чуем, што ў славутай Амерыцы земляробства пастаўлена на высокі ўзровень, не без зайздрасці чытаем аб тым, што амерыканскім фермерам ужо тую прадукцыю няма куды збываць. Пішуць таксама, што яны, небаракі, шмат працуюць і свету божага не бачаць — усё падлічваюць і кнопкі ціснуць на камп'ютэрах, таму і маюць.

Але вось што насцярожвае. Згодна з асноўным прынцыпам канкурэнцыі, якая, нібы цэнь, спадарожнічае рынку ці, відаць, наадварот, штогод ушчэнт разараюцца сотні, часцей за ўсё дробных, вытворцаў, бо слабейшыя не вытрымліваюць канкурэнцыі.

Нашы крыкуны-дэмакраты са скуры лезуць — заманьваюць селяніна ў рынчны рай, да аднаасобнай гаспадаркі, а пра тое не дбаюць, дзе прыватызатару ўзяць цягло, сартавое насенне, аграмічны вопыт, які б адпавядаў сучасным патрабаванням агранавукі. А возьмем тыя камп'ютэры... Дзе яны?

Так, нехта выкараскаецца, а колькі ж — і такіх непараўнальна больш — будуць вымушаны каціцца у бездань беднасці.

Перспектыву мае буйнае калектыўнае землекарыстанне, дзе ўжываюцца навейшыя агратэхнічныя сродкі і дзе кіруюць усім гэтым сапраўдныя нашы Бядулі. Гэта — аксіёма і доказу яна не патрабуе.

Разганяць гаспадаркі, што выпакутавалі свае права на агульную працу і прайшлі праз цяжкі экзамен наменклатурным кіраваннем, адчужанасцю земляроба ад вынікаў сваёй працы,— злачынна.

А. БАРТНІЦКІ, ветэран партыі, вайны, працы.

Мінскі раён.

ХОПІЦЬ ПАДМАНУ!

У карысць прыватнай уласнасці адказ можна знайсці ў Заходняй Еўропе. Хто не верыць, як там жывуць сяляне, няхай з'ездзіць хоць бы ў Польшчу і паглядзіць, якія сяляне там і ў нас і што гэта значыць «маё» і «тваё», а не «наша» і «ваша». Хопіць адурманьваць сялянства.

Далоў калгасы і саўгасы ў Беларусі!

Н. РУСАК, селянін.

Глыбоцкі раён.

НЕ РАБІЦЬ РАЗМЕННАЙ МАНЕТАЙ

Зямля — гэта асобая, адрозная ад усяго іншага, каштоўнасць. Яна — аснова жыцця. І рабіць яе разменнай манетай нельга. Усё, што стаіць на зямлі, можна прадаваць-купляць, але толькі не зямлю!

Але!... Зямлі патрэбны гаспадар, які беражэ яе, хварэе за яе, любіць яе. Цяпер яго практычна няма. Усё залежыць ад старшыні, дырэктара, ад іх розуму, таленту. Але такіх жа мала разумных ды таленавітых у хлебаробскай справе. Ды і яны, фактычна, часовыя. Патрэбна такая форма землекарыстання, каб кожны тут працуючы адчуваў сябе гаспадаром.

Я лічу, што ў даны момант найбольш падыходзячым гаспадаром з'яўляецца фермер з пажыццёвым, спадчынным участкам зямлі. І яму трэба даць «зялёнае святло». Інакш мы не захаваем генафонд сапраўднага земляроба.

Арандатару я менш давяраю. Яго ж мэта — сабраць большы ўраджай з найменшымі затратамі сёння, а аб будучым зямлі ён не вельмі турбуецца.

Калгасы павінны існаваць, але іх трэба так пераўтварыць, каб не адзін толькі старшыня быў «галава», а кожны ў ім працуючы. Як гэта зрабіць — спецыялістам больш бачна. Але, па-мойму, трэба нешта накшталт прыватызацыі, акцый, долі кожнага ў кошце ўсяго калгаса. І каб кожнаму было зразумела, што ад якасці работы, беражлівасці, ведання справы, знаходлівасці яго самога і працуючых з ім залежыць велічыня яго матэрыяльнага заахвочвання, а адпаведна і іншых.

Да прыватніка адношуся з перасцярогай. Асабліва ў наш час, калі чалавек — нішто для ўсялякіх дзялкоў. Калі і будзе калі-небудзь уведзена прыватная ўласнасць на зямлю, то ўсё роўна павінны быць абмежаванні, якія не дазваляюць злоўжываць у скупцы-продажы зямлі на шкоду нам усім.

Л. ЧАРПІЛА, рабочы электрасетак.

Аршанскі раён.

МАЁ ЁСЦЬ МАЁ

Зямлю трэба перадаць у пажыццёвае валоданне, як спадчыну. Такая думка не ў аднаго мяне. Зямля будзе лічыцца маёй, і яе ніхто не зможа пакрыўдзіць. Я, як гаспадар, буду яе абараняць, і ўраджай буду захоўваць, каб ён не сапсаваўся. Калі гэта зямля будзе перадавацца ў спадчыну, то адзін з сыноў павінен будзе застацца і працаваць на ёй. Так мы затрымаем моладзь у вёсцы.

Праўда, калі будуць нармальны падатак ды не дарагая цяглавая сіла з гаспадарчымі прыладамі.

А калі не, то задушыць падатак разам з дарагоўляй зямельных прылад, і ад зямлі ніякага толку не будзе.

І ўсё ж я за сваю зямлю — спадчыну. Маё ёсць маё.

А «наша» — гэта «наша». Яго можна кінуць у полі, у дарозе, згнаіць, зламаць, а потым усё спісаць і крычаць: «Давай новае!»

Такія мае назіранні за 65 гадоў жыцця.

П. ЗАХАРЭВІЧ.

Карэліцкі раён.

У Пастаяннай камісіі ЦК КПБ

Адбылося чарговае пасяджэнне Пастаяннай камісіі па сувязях з Саветамі народных дэпутатаў, грамадска-палітычнымі арганізацыямі і прававых пытаннях. Былі разгледжаны праекты даклада і пастановы Пленума ЦК Кампартыі Беларусі па пытанню «Аб рабоце камуністаў у Саветах народных дэпутатаў». З інфармацыяй выступіў сакратар ЦК КПБ В. Ціхіня.

Абмеркаваны таксама практыка работы Жлобінскага гаркома партыі, пярвічных партыйных арганізацый горада па ўмацаванню законнасці і правапарадку, узаемадзеянне партыйных камітэтаў Гомеля з прафсаюзным і рабочым рухам. Былі заслуханы інфармацыі кіраўнікоў секцый камісіі У. Савічава, А. Просінай, справаздачы першага сакратара Жлобінскага гаркома КПБ Р. Івончыка, сакратара Гомельскага гаркома КПБ В. Некрашэвіча.

На пасяджэнні выступілі члены камісіі: пракурор БССР Г. Тарнаўскі, старшыня Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў А. Цішкевіч, начальнік аддзела ўнутраных спраў выканкома Рагачоўскага раённага і гарадскога Саветаў народных дэпутатаў М. Рубісаў, наладчык станкоў Гомельскага навукова-вытворчага аб'яднання «Сейсматэхніка» М. Ятчанка, першы сакратар Драгічынскага райкома КПБ Б. Асаўцоў, а таксама саветнікі камісіі: прафесар БДУ імя У. І. Леніна А. Дулаў, намеснік міністра юстыцыі БССР В. Падгруша.

Вынікі пасяджэння падвёў кіраўнік камісіі В. Ціхіня.

Прэс-служба ЦК КПБ.

Загаворым па-беларуску

З глыбіні вякоў, праз усе гістарычныя выпрабаванні і нягоды пранёс наш народ роднае слова. Беларускую мову... Сёння, ва ўмовах станаўлення дзяржаўнага суверэнітэту рэспублікі, задача адраджэння роднай мовы набывае асаблівую актуальнасць. Важная роля ў яе рэалізацыі належыць дзяржаўным установам і арганізацыям, іх пераводу на беларускую мову. Цяпер пытанне стаіць так: хочаш працаваць тут — вучыся гаварыць па-беларуску, авалодвай багаццямі роднай мовы.

Нядаўна кіраўніцтвам справамі Савета Міністраў БССР выдадзены загад, у якім вызначаны дадатковыя меры па рэалізацыі ў апараце Савета Міністраў рэспублікі Закона аб мовах у Беларускай ССР і Дзяржаўнай праграмы развіцця беларускай мовы і іншых нацыянальных моў у Беларускай ССР. Што ж тут прадугледжана? Перш за ўсё, у мэтах паглыблення ведання беларускай мовы для супрацоўнікаў урадавага апарату ствараюцца спецыяльныя курсы, якія пачнуць сваю работу з 1 верасня бягучага года. Дарэчы, фарміраванне навучальных груп ажыццяўляецца дыферэнцыравана, з улікам узроўню падрыхтоўкі слухачоў. Намечана правесці ў бліжэйшы час на беларускую мову пішучыя машынкі, практыкаваць правядзенне большасці мерапрыемстваў кіраўніцтвам справамі Савета Міністраў БССР на роднай мове, расшырыць яе выкарыстанне супрацоўнікамі ўрадавага апарату, яго падраздзяленняў і службаў у штодзённым жыцці. І, нарэшце, пачынаючы з другой палавіны 1992 года, перайсці на вядзенне справаводства на беларускай мове.

В. СКУРАТОВІЧ, служба інфармацыі Савета Міністраў БССР.

Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб справаздачы Часовай камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па ацэнцы дзейнасці службовых і іншых адказных асоб у сувязі з ліквідацыяй вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Прыняць да ведама інфармацыю Часовай камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па ацэнцы дзейнасці службовых і іншых адказных асоб у сувязі з ліквідацыяй вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

2. Пракуратуры Беларускай ССР даць прававую ацэнку дзейнасці службовых і іншых асоб, адказных за вырашэнне пытанняў, абумоўленых катастрофай на Чарнобыльскай АЭС, і далажыць на чарговай сесіі Вярхоўнаму Савету Беларускай ССР.

3. У сувязі з прыняццем гэтай пастановы работу Часовай камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па ацэнцы дзейнасці службовых і іншых адказных асоб у сувязі з ліквідацыяй вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС лічыць закончанай.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

14 чэрвеня 1991 г.
гор. Мінск.

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

ПРАФЕСІЯ — ФІНАНСІСТ

Гутарка з начальнікам дзяржаўнай падатковай інспекцыі па Маладзечанскаму раёну А. Дабранскім

— Хаця мінула больш года з дня прыняцця Саўмінам СССР рашэння аб стварэнні ў краіне падатковай службы, усё ж, калі ласка, нагадайце, навошта гэта было зроблена?

— Новая падатковая служба была створана для ўдасканалення сістэмы кантролю за захаваннем заканадаўства аб падатках, паўнатой і своечасовасцю ўнясення плацяжоў у бюджэт, павышэння адказнасці прадпрыемстваў, арганізацый, насельніцтва за выкананне сваіх падатковых абавязкаў. Вось з гэтай нагоды ў сістэме Міністэрства фінансаў і пачала дзейнічаць адпаведная служба.

— Дзякуй за напамінак, Альберт Іосіфавіч. Але як і дзесяткі тысяч радавых падаткаплацельшчыкаў, нешта не адчуў на сабе дабратворнага ўплыву ад дзейнасці новай падатковай службы ў Беларусі.

Ідзём да рынку

Хутчэй, наадварот. Пяціпрацэнтны падатак з продажу, рост цэн звузіў магчымасці кожнага сямейнага бюджэту, а дзяржаўны, нягледзячы на адпаведнае папаўненне, дзякуючы намаганням вашай службы, тым не менш трашчыць, яго дэфіцыт наблізіўся да пагражальных межаў. І якая нам карысць ад новых інспектараў? Дарэчы, колькасць іх у раёне вырасла.

— Вырасла, сапраўды. Але не намнога, усяго на чатыры чалавекі. Зараз у нашай службе па раёну працуюць 13 чалавек, поўны штатны расклад прадугледжвае 16.

Што датычыць карысці, эфектыўнасці новай службы, то я не магу зараз назваць лічбу, якая б вельмі ўразіла вас і чытачоў, прагучала неяк сенсацыйна. Напрыклад так, як паведамленне ў дакладзе першага намесніка Старшыні Савета Міністраў БССР М. Мясніковіча на сесіі Вярхоўнага Савета рэспублікі аб тым, што дзяржаўнай падатковай інспекцыяй за непрацяглы перыяд яе функцыянiравання даналічана ў бюджэт больш як 76 мільёнаў рублёў за ўтойванне даходаў. Толькі за гэта прыменены санкцыі на суму 13,3 млн. рублёў, адміністрацыйнаму штрафу падвергнута 2,5 тысячы службовых асоб.

Але тым не менш за няпоўны год у раёне вернута дзяржаве больш чым 200 тыс. рублёў, да 22 прадпрыемстваў, арганізацый, кааператываў прыменены штрафныя санкцыі. За розныя парушэнні ў занятках індывідуальнай працоўнай дзейнасцю аштрафавана 7 чалавек.

Давайце больш уважліва прачытаем назву нашай службы: «Дзяржаўная падатковая інспекцыя Мінфіна БССР па Маладзечанскаму раёну». Адчуваеце розніцу?

— Не зусім.

— Мы з'яўляемся своеасаблівым філіялам дзяржаўнай падатковай інспекцыі па Мінскай вобласці і падпарадкоўваемся толькі ёй. Такім чынам [illegible] «тэлефоннага права» [illegible] у рабоце інспекцыі.

Акрамя таго, значна пашырылася кола тых, хто ўступае з намі ў дзелавыя кантакты. Раней некаторыя грамадскія ўстановы, сумесныя прадпрыемствы мелі справу з фінансавымі пытаннямі выключна са сваімі вышэйстаячымі арганізацыямі, цяпер жа ва ўсім, што датычыць падаткаў, — толькі з намі. [illegible] адносіны з кааператывамі, малымі прадпрыемствамі, тымі, хто займаецца індывідуальнай працоўнай дзейнасцю. Чаму? [illegible] Па-першае, слабая кваліфікацыя бухгалтарскіх кадраў сумесных і малых прадпрыемстваў, кааператываў, у выніку чаго мы выяўляем шмат памылак, недакладнасцей пры разліках [illegible]. Асабліва гэтым у раёне [illegible] кааператывы «Ініцыятар» і «Камфорт», якія ўзначальваюць Р. Страх і В. Шафаловіч. Бухгалтарскі ўлік там вядзецца так, [illegible] Наша інспекцыя была вымушана прымяніць да іх штрафныя санкцыі.

Па-другое, на гэтай новай для нас сферы гаспадарчай дзейнасці [illegible] несумленныя людзі. [illegible] у крымінальным мінулым. Ім кааператывы здаюцца [illegible] для розных махінацый. Па-трэцяе, кіраўнікі і работнікі СП, МП, [illegible] выплатай падаткаў. [illegible] парушэнням фінансавай дысцыпліны.

— Людзям цяжка развітацца з часткай свайго заробітку на многія прычыны. Яго і так не хапае сёння пераважнай большасці насельніцтва. Па-другое, мы не ведаем, куды дакладна, на якія мэты ідуць сабраныя з нас падаткі. Ледзь прыадкрылася завеса тайны над бюджэтамі Міністэрства абароны, іншых магутных ведамстваў, якія дзесяцігоддзямі былі па-за кантролем грамадскасці.

— Грошы патрэбны кожнаму, але больш за ўсё — дзяржаве. І не дарэмна наша арганізацыя была створана на першым этапе пераходу да рыначнай эканомікі.

Бо ў кожнай цывілізаванай краіне, дзе даўно пануе рынак, дзейнічае моцная дзяржаўная падатковая служба, ад пільнага вока якой цяжка схавацца з мехам грошай. Але калі высвятляецца, што тая ці іншая форма ўхіляецца ад падаткаў, альбо прыватная асоба ўтойвае сапраўдную велічыню сваіх даходаў, то гэта заўсёды вялікі скандал са стратай значнай сумы грошай, брудная пляма на рэпутацыі, што за мяжой бывае горш, чым самы буйны штраф. Але там людзі куды больш, чым нашы, дасведчаны аб расходах дзяржаўнага бюджэту. Найбольш значныя праграмы фінансавання там грунтоўна абмяркоўваюцца спецыялістамі з актыўным удзелам грамадскасці. І далёка не ўсе планы і прапановы ўрада там праходзяць.

У нас жа пакуль што прававы нігілізм, якім, нібы цяжкай хваробай, пакутуе наша грамадства, негатыўна дае аб сабе знаць у розных сферах, у тым ліку і ў падатковай. Праяўляецца гэта літаральна на ўсіх узроўнях. Рэспублікі лічаць нармальным не пералічваць частку падаткаў у саюзны бюджэт. Дык што тут здзіўляцца, калі нейкі «індывідуал» ці кааператар «забывае» плаціць падаткі з поўнага заробку? І тым не менш нашай службе належыць і нагадваць, і сачыць за своечасовым выкананнем гэтага, не пабаюся гучнага слова, грамадзянскага абавязку. Занятак гэты, паверце, не з прыемных. Ніколі прафесія зборшчыка падаткаў не была папулярнай, але без яе немагчыма існаванне дзяржавы, яе інстытутаў.

— У чым зацікаўлена сама дзяржава. Нядаўна прыняты Закон СССР аб правах, абавязках і адказнасці дзяржаўных падатковых інспекцый дае вам больш шырокія правы, чым ранейшым зборшчыкам падаткаў. Ці лёгка ажыццяўляць вам свой прафесійны абавязак?

— Наша служба была створана не на пустым месцы. У мясцовых фінансавых органах працавалі кваліфікаваныя і вопытныя спецыялісты. Але мы — новая арганізацыя, і перыяд станаўлення для нас таксама непазбежны. Хаця мы і маем статус дзяржаўнай службы, усё ж многія пытанні, асабліва матэрыяльна - тэхнічнага забеспячэння, даводзіцца вырашаць так званым ініцыятыўным спосабам, каб стварыць больш-менш нармальныя ўмовы працы нашым людзям. Вялікая, як і ўсюды, праблема з транспартам, а нам без яго вельмі цяжка. Працоўны дзень у нашых інспектараў ненарміраваны, шмат [illegible]

Вострым з'яўляецца [illegible] кадравае пытанне. [illegible]

[illegible]

— Альберт Іосіфавіч, [illegible]

— Чаму ж няма? [illegible]

Гутарыў Л. ЛАХМАНЕНКА.

З НАДЫХОДАМ ЛЕТА стала больш наведвальнікаў у аддзеле радыяцыйнай гігіены Мінскай гарадской санэпідстанцыі. Тут кожны мае магчымасць праверыць наяўнасць радыенуклідаў у вырашчанай на прысядзібных участках агародніне і зеляніне, сабраных у лесе грыбах і ягадах. Сёлета спецыялісты санэпідстанцыі атрымалі новыя прыборы «Аліот» і «Рыс», з дапамогай якіх вымярэнні робяцца больш дакладна і хутка.

Акрамя праверкі харчовай прадукцыі, супрацоўнікі аддзела рэгулярна праводзяць замеры ўзроўню радыяцыйнага фону ў розных раёнах горада.

НА ЗДЫМКАХ: інжынер І. ПРОХАРЧЫК вымярае радыяцыйны фон у жылой зоне горада; радыеметрычнае даследаванне харчовых прадуктаў праводзяць санітарны ўрач А. КАЛІНІНА і яе памочнік А. КАЛОЛА.

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Пункт погляду

АБ ЧЫМ ШУМІМ, НАРОДНЫЯ ТРЫБУНЫ?

ЦЯПЕР ужо дакладна вядома, у чым нашы пралікі ва ўладкаванні жыцця. Частка з іх яскрава выявілася ў час работы Вярхоўнага Савета Беларусі і мясцовых Саветаў.

Не, яны не ў тым, што рэзка знізіўся жыццёвы ўзровень народа, што ён пакоціцца і далей.

Яны ў тым, што ва ўмовах станаўлення многапартыйнай сістэмы і свабоды выказвання нават самых процілеглых поглядаў на дэмакратычны працэс у грамадстве, у час, калі адраджаюцца палітычныя традыцыі, узнаўляецца маральны патэнцыял беларускай нацыі, яе духоўнасць, прарастаюць пакуль што бляклыя парасткі прававой дзяржавы, — многія чырвоныя і бела-чырвона-белыя, ультрадэмакраты і бясколерныя забыліся, дзеля чаго народ пасадзіў іх ва ўтульныя крэслы Дома ўрада. Выбраннікі народа, яны кожны па-свойму ўяўляюць сваё служэнне яму, лічаць адзіна правільным свой шлях да дабрабыту, гарманічнага развіцця і ўсеагульнага шчасця. Высвятляючы, хто больш аддана служыць народу, яны захапіліся дзяльбой адабраных у так званых «партакратаў» прывілей і даброт сталоў заказаў, а заадно і штампоўкай законаў. І так уцягнуліся ў гэтыя справы, што не адразу адчулі, як аслаблі лейцы кіравання надзённымі справамі рэспублікі, якая ўсё больш зацягваецца ў страшэнны вір нястач, сапраўднай галечы, духоўнага спусташэння і бязвыхаднасці.

Вось чаму ў народа апускаюцца рукі, чарсцвеюць сэрцы, знікае спагада...

Як падумаеш — дзіўны ідзе звон ад бразгання імем народа.

З гэтае нагоды, лічу, ёсць патрэба ўгледзецца пільна ў справы і дзеянні народных трыбунаў, партый і рухаў усіх ідэйна-палітычных і грамадскіх адценняў, узважыць з навуковай разважлівасцю напрацаваны вопыт, высветліць заганы ў практычнай рабоце, дапамагчы тым самым выбраннікам нашага высокага Паладыума, да якіх аднясу светлых розумам С. Шушкевіча, В. Ганчара, В. Ціхіню, У. Гаркуна, У. Станкевіча, З. Булахава, А. Саснова, Л. Козіка, чый прафесіяналізм дабратворна ўплывае на работу дэпутацкага корпуса рэспублікі. Як тут не прыгадаць словы Г. Пляханава: «Карысным дзеячам можа быць толькі той, хто, не баючыся барацьбы, умее накіроўваць свае намаганні суадносна з ходам грамадскага развіцця».

Шкада, што гэтага не скажаш пра многіх іншых народных выбраннікаў, і суцяшае толькі мажлівасць выправіць становішча, бо людзей таленавітых, разумных, адданых агульнай справе Беларусі не пазычаць.

Упершыню Саветы склаліся на новай аснове. Дзейнічаючы напорыста, актыўна, хоць нярэдка і эйфарычна, па-папулісцку, у парламент рэспублікі трапілі прадстаўнікі БНФ, аб'яднаўшыся амаль адразу ж у апазіцыйную да камуністаў фракцыю. Выступілі з шэрагам заканадаўчых прапаноў, актыўна працавалі пры абмеркаванні законаў і кандыдатур на пасады міністраў урада. І, трэба аддаць належнае, энергічныя, часам не ў брыво, а ў вока трапныя крытычныя заўвагі, папраўкі да законаў рабіліся імі. З болем, заклапочанасцю пра будучыню беларускага народа, рэспублікі, якая стала ахвярай радыеактыўнага забруджвання, ставілася пытанне пра выжыванне нацыі, суверэнітэт Беларусі. Неабыякава падышла апазіцыйная фракцыя да абмеркавання на пасяджэнні сесіі ВС Законаў «Аб уласнасці ў Беларускай ССР», «Аб мовах у Беларускай ССР», аб прыбытку з аб'яднанняў і арганізацый, якія ажыццяўляюць сваю дзейнасць на тэрыторыі рэспублікі.

Без аглядкі на рэспубліканскія высокія партыйныя і савецкія ўстановы і іх кіраўнікоў і на яшчэ больш высокія маскоўскія інстанцыі апазіцыя выказала занепакоенасць становішчам, калі ўрад Беларусі прадугледжваў больш высокі падатак на прыбытак ад дзейнасці прадпрыемстваў, аб'яднанняў і арганізацый рэспублікі, чым па краіне. Відаць, менавіта дзякуючы такой занепакоенасці, дэпутацкай прынцыповасці ўдалося настаяць, каб сумы ад падаткаў заставаліся ў рэспубліцы і выкарыстоўваліся ў мэтах яе развіцця.

Крытыка апазіцыяй дзеянняў урада была правільнай, прымушала яшчэ раз узважыць аргументы, пераконваць парламентарыяў ці згаджацца з заўвагамі.

Хочацца, аднак, зазначыць, што дзеянні прыхільнікаў БНФ у парламенце рэспублікі не заўсёды вызначаюцца ўзважанасцю, палітычнай вытрыманасцю і павагай да сваіх апанентаў. Тым самым яны адышлі ад прынцыпаў, абвешчаных на пачатку сваёй дзейнасці і ў час перадвыбарнай кампаніі, перайшлі ў наступленне супраць КПБ, імкнучыся пахіснуць яе аўтарытэт у масах, выцісн уць на абочыну палітычнага жыцця. Не маючы грунтоўнага аўтарытэту ў народзе, бяссільныя ў сваіх планах, лідэры БНФ, часам, уносяць у пасяджэнні сесій дух мітынговага дэмакратызму, зламыснага процістаяння, адбойнай тактыкі. Усё, што прапануе парламенцкая большасць, сустракаецца ў штыкі замест лагічнага пераконвання. Альтэрнатыўныя праекты, прапануемыя апазіцыяй, ставяць на мэце стварыць канфрантацыю, напружанасць, узарваць разважлівы разгляд складаных пытанняў, распаліць варожасць і барацьбу. Нібыта атрымліваюць з гэтага процістаяння нейкую незвычайную асалоду.

Хутчэй за ўсё гэта не што іншае, як дробнабуржуазны папулізм, імкненне ў што б там ні было заявіць аб сабе, хоць неяк ды «ўбрыкнуць». Праўда, пакуль што справа да бойкі не даходзіла і, трэба спадзявацца, далей дэманстратыўнага пакідання пасяджэнняў справа не пойдзе.

Такі крок — сведчанне слабасці. Наўрад ці можна падобным дэмаршам абараніць сваю годнасць.

Па ўсім відаць, апазіцыя — не мёд, а соль на нашы раны. Тым большымі павінны быць вытрымка, уменне пераканаць фактамі жыццёвай праўды. І прыкра, што часам гэтага так бракуе народным выбраннікам.

У дзейнасці БНФ можна многае аспрэчыць, але нельга не аддаць ім належнае ў тым, што яны перахапілі наш вопыт наладжвання дзейнасці бальшавіцкай апазіцыі ў колішняй царскай Думе.

БНФ грашыць у дадатак да ўсяго ярка выражаным максімалізмам — з гэтым нельга пагадзіцца, але нельга таксама не заўважыць, што ў шэрагу выпадкаў іх парламенцкія прадстаўнікі ў параўнанні з нашымі выйграюць як у смеласці выказванняў, так і ў навізне поглядаў.

Беларускі парламент узрушаюць палітычныя навальніцы. І хочацца спытаць: «Аб чым шумім, народныя трыбуны?»

Парламенцкая большасць у асобе камуністаў, на мой погляд, часам бравіруе сваім кіруючым становішчам, іншы раз неразважліва пагардліва пaглядае на сваіх палітычных праціўнікаў-некамуністаў. І дарэмна, бо ў апазіцыі можна павучыцца згуртаванасці, мэтанакіраванасці, чаго часам нестае камуністам і ў чым яны прайграюць «нефармалам». Не след «заносіцца» яшчэ і таму, што партыя, якая не нарошчвае свой інтэлект, не выпрацоўвае адпаведных надзённым патрэбам народа ідэй і толькі захапляецца сваім становішчам, у любы момант можа і сама трапіць у апазіцыю.

Навальнічны настрой у ВС БССР падтрымлівае і БНФ. Трэба ўлічваць, што яго лідэры адкрыта выкарыстоўваюць парламенцкую трыбуну для ўзяцця ўлады.

Але сёння галоўнай перашкодай на шляху да жаданай мэты з'яўляюцца не столькі заганы выбарчай сістэмы, колькі раз'яднанасць камуністаў-дэпутатаў, адасобленасць ад партыйных камітэтаў і арганізацый. Апынуўшыся ў вышэйшым органе ўлады, яны не згуртаваліся, дзейнічаюць кожны паасобку, ставячы свае новыя абавязкі вышэй тых, што абумоўлены прыналежнасцю да Камуністычнай партыі. Тым самым камуністы-дэпутаты аслабілі сваю ідэйную адказнасць за ажыццяўленне яе палітыкі, а асобныя з іх не жадаюць лічыцца з рашэннямі партыі, я сказаў бы, процiпастаўляюць сябе партыйным арганізацыям.

Партыйная дзейнасць асобных камуністаў набыла абстрактны характар. На першы погляд,—прыярытэт усенароднаму над вузкапартыйным. І ўсё ж тут ёсць падставы для трывогі. Створаная ў ВС БССР партыйная група, якая ў існуючых абставінах з'яўляецца фракцыяй КПБ, дзейнічае вяла, праяўляе безыніцыятыўнасць, а часам і разгубленасць.

Ці не ў гэтым слабасць партыйнай групы ВС БССР? Ці не таму нестае ёй мэтанакіраванасці, ініцыятывы, сапраўднага адзінства?

Не без горычы даводзіцца канстатаваць, што раз'яднанасць камуністаў адмоўна адбіваецца на дзейнасці ўрада, які ўзначальвае камуніст В. Кебіч.

Зацвярджаемая парламентам выканаўчая ўлада на чале са старшынёй урада не валодае дастатковымі паўнамоцтвамі для мэтанакіраванай штодзённай працы. Можна прыгадаць, колькі намаганняў даводзілася прыкладаць В. Кебічу, каб адстаяць кандыдатуры, якія ён прапаноўваў на адказныя пасады ва ўрадзе. Дэпутаты, зыходзячы са сваіх палітычных амбіцый, не заўсёды ішлі яму насустрач, хоць фарміравалася «каманда», з якой яму, а не парламенту, трэба будзе працаваць.

Яшчэ горш справы з выкананнем законаў, напрацаваных і прынятых парламентам. Сутыкаемся з сапраўдным непадпарадкаваннем службовых асоб, арганізацый і ведамстваў у іх ажыццяўленні. Дэпутаты тут іграюць, бадай, першую скрыпку, бо неаднаразова, без усялякай прычыны, дзейнічаючы па-папулісцку, патрабавалі выхаду ўрада ў адстаўку. Прычым зусім не прымаўся пад увагу той факт, што ўрад сфарміраваны імі ж, дэпутатамі, а нікім іншым. І калі ёсць нейкія пралікі, не без таго, то вінаваты самі дэпутаты, зацвердзіўшыя яго.

Дэпутаты парламента заклікаμы выконваць волю народа. Палітычныя погляды і перакананні не перашкода гэтаму, яны хутчэй патрабуюць больш удумлівых адносін да самix сябе, адмовы ад папулісцкіх амбіцый і ўзаемных абменаў на вышэйшым форуме рэспублікі спрактыкаванымі ўдарамі мушкецёрскіх шпаг.

Апраўдайце ж высокі давер служэння народу.

М. КУЗНЯЦОЎ,
доктар гістарычных навук.

«Не забуду маці родную!» — нямала юнакоў упрыгожваюць сваю ўласную скуру такім ці падобным «шэдэўрам». Пасталеўшы, многія з іх імкнуцца пазбавіцца ад «памылак маладосці» і, калі яны жывуць, скажам, у Мінску, то накіроўваюцца ў мясцовую касметалагічную лячэбніцу.

Аднак вяртаюцца яны адтуль ні з чым. Маркуйце самі: ці многія могуць вытрымаць, калі татуіроўку выдаляюць літаральна гарачым жалезам. Кліенты ледзь не страчваюць прытомнасць ад болю, а ўрачы — ад чаду, што выдзяляецца ад гарачых электродаў і паленай скуры.

Гадамі марыць персанал лячэбніцы аб плазменных нажах, медыцынскіх лазерах, іншым сучасным абсталяванні. Многія медыкі, вядома, жадаюць працаваць і гаспадарыць па-новаму — і для здзяйснення гэтай мары ўвогуле час даўно настаў. Ды толькі не ў Мінскай касметалагічнай лячэбніцы (МКЛ).

Чаму ж тут пануе такая безнадзейнасць? Адказ на пытанне трэба шукаць не толькі ва ўнутраных праблемах калектыву медустановы, але і ў падзеях, якія разгортваюцца вакол яго.

Тэму падказала пісьмо

Татуіроўка з гарантыяй

1. Рэклама па-хлестакоўску

Калі ўдумаешся ў вельмі падобную на дэтэктыў гісторыю стварэння рэспубліканскай асацыяцыі «Белкасметыка», то на памяць адразу прыходзіць вядомы выраз: без мяне мяне ажанілі. Рухавіком у гэтай справе быў кааператыў «Касметолаг» і яго старшыня А. Смірноў, які працуе, між іншым, у касметалагічнай лячэбніцы на паўстаўкі.

— Вядома, для чаго Смірнову неабходна было зацягнуць дзяржаўную медыцынскую ўстанову ў гэту асацыяцыю, — гавораць у калектыве. — Яму патрэбна «паважаная» шыльда, своеасаблівы «дах» для таго, каб займацца ўласнымі справамі. Але нічога агульнага са Смірновым мы мець не жадаем.

Здавалася б, сабралі ўрачоў на агульны сход, ды высветлілі іх думку наконт акцыі з асацыяцыяй (дарэчы, яна была б аднадушна адмоўнай). Дык жа гэтага не адбылося. Толькі з газетных паведамленняў яны праз некаторы час са здзіўленнем даведаліся, што калектыў лячэбніцы стаў нават... адным з заснавальнікаў «Белкасметыкі»! Прачыталі ўрачы і аб тым, што прэзідэнтам асацыяцыі выбраны той жа А. Смірноў, а віцэ-прэзідэнтам — хто б мог падумаць? — галоўны ўрач МКЛ У. Бяскроўны.

Пасля гэтага ў лячэбніцы адбыўся бурны сход, на якім было вырашана прызнаць асацыяцыю незаконнай і паслаць у газеты абвяржэнне.

Сюжэт імклівай акцыі пад назвай «Асацыяцыя» пачаў раскручвацца ў непажаданы для яе арганізатараў бок. Запахла смажаным: падазроную справу пачалі разблытваць у гарвыканкоме. Што заставалася рабіць «прэзідэнту» Смірнову? Тэрмінова, адразу пасля навагодніх свят, ён з'яўляецца ў гарвыканком і афіцыйна забірае паперу з подпісам У. Бяскроўнага.

За ўсёй гэтай мітуснёй неяк у цяні засталося «зерне» скандалу. А пачатак яго, думаецца, быў тады, калі камуніст Бяскроўны, кіраўнік калектыву, цішком ад апошняга пайшоў на сход «асацыянераў» і, не вагаючыся, падпісаў незаконны дакумент. У адным толькі газетная інфармацыя была недакладнай: У. Бяскроўны не стаў віцэ-прэзідэнтам, яго выбралі там членам рэвізійнай камісіі.

Аднак чаму ўсё-такі спецыялісты лячэбніцы не жадаюць карыстацца паслугамі А. Смірнова?

ХТО ПЕРШЫ У СВЕЦЕ прыдумаў самарэкламу? Могуць заявіць, што гэта з'ява нарадзілася ў Амерыцы: маўляў, там здаўна жывуць па прынцыпу: без рэкламы працвітання не даб'ешся. На нашых жа родных прасторах, гатовы спрачацца, першапраходцам у гэтай справе быў незабыўны гогалеўскі Хлестакоў. Памятаеце, як Іван Аляксандравіч без асаблівай сціпласці рэкамендаваў сябе: ён і з Пушкіным на «кароткай назе» і вадэвільчыкі пісвае. А яшчэ: «Мяне заўтра ж прызначаць фельдмаршалам».

Алег Паўлавіч, узяўшы на ўзбраенне метад самарэкламы, паспяхова павёў асаду органаў друку. Толькі-толькі паспелі выбраць яго ў фельдмарш... (прабачце, у прэзідэнты), як неўзабаве ў газетах з'явіліся паведамленні: пра заграніцу, нейкую «акадэмію касметалагічнага майстэрства» і іншыя «бліскучыя перспектывы».

— Уся гэта рэкламная шуміха ў газетах вакол асацыяцыі пачалася яшчэ да яе афіцыйнай рэгістрацыі, — заўважае старшы юрысконсульт Мінскага гарвыканкома І. Дзюкава, — на што Смірноў не меў ніякага законнага права.

Вось што расказвае кіраўнік аддзела НДІ радыяцыйнай медыцыны С. Наліўка, які ў свой час працаваў на пасадзе вучонага сакратара Беларускага навукова-даследчага скурна-венералагічнага інстытута:

— Смірноў прапрацаваў у інстытуце ўсяго каля двух гадоў. Да навуковай дзейнасці быў не падрыхтаваны, ды і яго маральныя якасці...

Неяк прыйшлося мне быць кіраўніком брыгады на сельгасработах у саўгасе «Ждановічы», дзе Смірноў прадставіўся акадэмікам з АН БССР. Ад работы на палетках «акадэмік» вельмі спрытна ўхіляўся, затое праявіў сябе майстрам «курыных спраў». Як высветлілася, паціху выпісваў у саўгасе гэтых курэй (быццам для харчавання калектыву) у лік будучай аплаты працы ўсёй брыгады ды адвозіў іх у Мінск. Пасля гэтага, зразумела, мы з ім развіталіся.

Памятаюць Алега Паўлавіча і ў мінскім універсаме «Талін» (тады ён працаваў ужо ў МКЛ).

— Гэты выпадак адбыўся яшчэ да ўвядзення вядомага Указа па барацьбе з п'янствам, — успамінае дырэктар універсама І. Коннаў. — Тады Смірноў спрабаваў вынесці ў кішэнях (без аплаты, зразумела) некалькі бутэлек віна і быў затрыманы. Пратакол мы накіравалі на месца яго работы. Потым адбыўся суд, які і вызначыў Смірнову адпаведнае пакаранне.

У МІНГАРВЫКАНКОМЕ ёсць цікавы дакумент, які ў многім расстаўляе кропкі над «і». Накіраваны ён у адрас Дзяржаўнай падатковай інспекцыі па г. Мінску: «Аддзел цэн Мінгарвыканкома паведамляе, што пры праверцы кааператыва «Касметолаг» устаноўлены факт недаплаты падаходнага падатку... Прыміце меры па спагнанню падатку за 1990 год з кааператыва «Касметолаг» у поўным аб'ёме».

Сутнасць справы ў тым, што «Касметолаг», як сцвярджаецца ў яго аб'явах, аказвае кліентам паслугі па дзяржаўных расцэнках. Фактычна ж у яго статуце ўказана: цэны за лячэнне вызначаюцца самім кааператывам. З дакументаў відаць: расцэнкі за паслугі ў сапраўднасці былі вышэй за дазволеныя адпаведным прэйскурантам у 1,1—3,3 раза! А таму і плаціць падаткі са сваіх даходаў кааператары павінны зыходзячы са стаўкі ў 35 працэнтаў, а ніяк не 20.

Ёсць тут, аднак, і свой нюанс: каб спакойна браканьерстваваць у цэнавым моры, патрэбен нейкі «дах», прыкрыццё — і яго адшукаў фінансавы геній. Такім прыкрыццём з'явіўся дазвол, падпісаны намеснікам старшыні Савецкага райвыканкома І. Шулякоўскай, у якім сказана, што кааператыў «Касметолаг» аказвае паслугі па дзяржаўных цэнах — і робіцца гэта быццам бы згодна з яго статутам (?! — Рэд.). Дарэчы, гэты дазвол, як адзначаюць у Мінгарвыканкоме, беспадстаўны і незаконны.

— Прызнаю сваю віну, — уздыхае цяпер старшы эканаміст райвыканкома С. Баршай, — паколькі кіраўнік падпісвала даведку, падрыхтаваную мною. Проста Смірноў здолеў нас ашукаць. Будзем прымаць меры, каб выправіць памылку.

Кааператыў, разахвоціўшыся, летась унёс у статут яшчэ адну «навінку» — цяпер ён мае права займацца навучаннем правілам правядзення масажу і аказання касметалагічнай дапамогі. Цікавая дэталь: кошт навучання ў маі мінулага года складаў 450 рублёў, у кастрычніку — 600, у лістападзе — ужо 800 рублёў! Адчуваеце, як растуць апетыты? Пры гэтым, як адзначаецца ў дакументах праверкі, — ніякага эканамічнага абгрунтавання ўзлёту цэн.

Адзначаецца і іншае: згодна з фінансавымі дакументамі выручка «Касметолага» за дзевяць месяцаў 1990 года склала 35.127 рублёў, у тым ліку за кошт курсаў масажыстак — 27.350 рублёў, ці амаль 78 працэнтаў. І ў гэтым выпадку ўтоена немалая сума падатку.

Ці патрэбны яшчэ факты для доказу відавочнага: «Касметолаг» на чале са Смірновым разгарнуў сваю дзейнасць зусім не дзеля дапамогі хворым. Назіраецца яўны крэн у бок доўгага рубля. Што тут агульнага з медыцынай?

Алег Паўлавіч любіць падкрэсліваць:

— Медсястра з дыпломам нашых курсаў будзе мець права працаваць у касметалагічнай лячэбніцы.

Не буду паўтарацца, што, напрыклад, у калектыве МКЛ не стануць і глядзець у бок падобных кадраў. Уражвае наступнае: непадрыхтаваны чалавек праслухае за месяц колькі лекцый — і гэта гатовая медсястра, спецыяліст, якому людзі будуць давяраць сваё здароўе? Як могуць спакойна глядзець на такое адміністрацыя МКЛ, пад дахам якой гэта адбываецца, урач-прафесіянал У. Бяскроўны, а таксама спецыялісты ўпраўлення аховы здароўя Мінгарвыканкома і Міністэрства аховы здароўя БССР? Хто і калі, нарэшце, стварыў тую дзяржаўную экзаменацыйную камісію, якая павінна несці адказнасць за ўзровень ведаў і будучую дзейнасць навaспечаных «спецыялістаў»? На ўсе пытанні ў Смірнова адзін адказ:

— Кааператыў «Галадэнт» пры скургалантарэйнай фабрыцы, напрыклад, і многія іншыя таксама выдаюць пасведчанні. Наш дакумент у параўнанні з іхнімі куды больш моцны.

Заўважым, што сам А. Смірноў, як чалавек, таксама даволі «моцны». Ва ўсякім разе так ён трымае сябе ў сценах лячэбніцы. У рабочы час, калі выступае ў якасці ўрача МКЛ, можа заняцца лекцыямі на «кааператыўныя тэмы», дзяржаўную ж зарплату атрымлівае як і належыць.

— Мы не раз дакладвалі аб падобных фактах нашай адміністрацыі, — скардзяцца ўрачы-касметолагі В. Прануза, В. Фамянкова і іх сяброўкі па рабоце. — Аднак У. Бяскроўны на гэта — нуль увагі. Словам, калі «кандыдат навук» Смірноў, як ён рэкамендуецца хворым, пры ўсёй непрымальнасці сваіх метадаў усё ж даказаў, што ён актыўны, нечага дабіваецца, то галоўны ўрач год за годам дэманструе ўласную бяздзейнасць.

Смірноў жа сапраўды дабіваецца. Дабіўся, напрыклад, пагаднення з лячэбніцай аб супрацоўніцтве, пра якое ні прафком, ні савет працоўнага калектыву нічога не ведаюць. Не ведаюць яны і пра тое, што за арэнду вытворчых плошчаў кааператыў за год «адвальвае» МКЛ ажно... 57,7 рубля! Вось які выгадны дагавор з патрэбным чалавекам заключыў галоўны ўрач У. Бяскроўны.

НААГУЛ, калі прэзідэнт асацыяцыі ў працяглых маналогах выстаўляе сябе родапачальнікам касметалагічнай электрахірургіі ў рэспубліцы, адным з галоўных заснавальнікаў лячэбніцы, то гэтыя заявы можна пакінуць на яго сумленні. Але адна з думак здаецца цікавай:

— Усе беды лячэбніцы, лічу, ідуць ад яе безыніцыятыўнага кіраўніцтва. А жывём мы з галоўным урачом ціха-мірна таму, што я не стаўлю перад ім «непрыемных» пытанняў.

Тут, думаецца, у многім і ляжыць ключ да разумення таго, чаму У. Бяскроўны гатовы даць зялёную вуліцу ледзь не любому «бізнесмену», толькі не актыўным людзям са свайго калектыву.

В. ЧАРНЯЎСКІ,
спец. кар. «Звязды».

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

НОВЫ РУБЕЛЬ

Дзяржаўны банк СССР з 27 чэрвеня 1991 года выпускае ў абарачэнне банкаўскія білеты (банкноты) Дзяржбанка СССР вартасцю 1 рубель узору 1991 года.

Білет Дзяржаўнага банка СССР узору 1991 года вартасцю 1 рубель выраблены з выкарыстаннем асноўных адлюстраванняў дзяржаўнага казначэйскага білета СССР узору 1961 года вартасцю 1 рубель са змяненнямі ў колеры і тэкстах, надрукаваны на белай паперы з вадзяным знакам у выглядзе цёмных пяціканцовых зорак і цёмных хвалістых палос, раўнамерна размешчаных па ўсяму білету.

Разам з грашовымі знакамі, якія знаходзяцца цяпер у абарачэнні, указаныя банкноты абавязковыя да прыёму па іх намінальнай вартасці дзяржаўнымі, кааператыўнымі, грамадскімі прадпрыемствамі, установамі, арганізацыямі, калгасамі і асобнымі грамадзянамі ва ўсе віды плацяжоў, а таксама ўстановамі банкаў і прадпрыемствамі Міністэрстваў сувязі для залічэння на бягучыя разліковыя рахункі, ва ўклады, на акрэдытывы і для пераводу без усякіх абмежаванняў.

Дзяржаўныя казначэйскія білеты СССР вартасцю 1 рубель узору 1961 года працягваюць заставацца ў абарачэнні аж да зносу і падлягаюць абавязковаму беспераешкоднаму прыёму па іх намінальнаму кошту ўсімі прадпрыемствамі, арганізацыямі, установамі, калгасамі і асобнымі грамадзянамі ва ўсе віды плацяжоў, а таксама для залічэння на бягучыя разліковыя рахункі, ва ўклады, на акрэдытывы і для пераводу без усякіх абмежаванняў.

ДАВЕРЛІВАСЦЬ ЗА 79 ТЫСЯЧ

ГРОДНА. (Б. Пракопчык). Якія толькі метады крадзяжоў не прымяняюцца ў абласным цэнтры! Адзін з іх прадэманстраваў нядаўна неўстаноўлены пакуль мужчына ў камеры захоўвання рэчаў на аўтавакзале. Ён так жаласна сцвярджаў, што забыў код ад сваёй ячэйкі, што адміністратар зжалілася і адчыніла яе. Між тым, рэчы, якія ляжалі там, у сапраўднасці належалі двум жыхарам Крывога Рога і каштавалі яны, як тыя сцвярджалі, 6.200 рублёў.

А вось жыхар горада Капсукаса Э. Матусявічус страціў у Гродне ажно 79 тысяч рублёў. За гэтыя грошы ён дамовіўся купіць аўтамашыну ВАЗ-2109. Аднак яе ўладальнік у апошні момант «перадумаў» прадаваць і вярнуў Матусявічусу замест грошай «ляльку».

Даверлівасць сапраўды дорага каштуе.

І ЧЭМПІЁНА НЕ ПАШКАДАВАЛІ...

МІНСК. На алімпійскай базе «Стайкі» апошнім часам сталі адбывацца дзіўныя рэчы: напрыклад, адзіная мінская баскетбольная каманда РТІ, павячэраўшы ў мясцовай сталовай, не змагла выйсці на спартыўную пляцоўку ў поўным саставе для ўдзелу ў адказным матчы чэмпіянату краіны.

А вось зусім нядаўна пацярпелым аказаўся чэмпіён Еўропы і Гульняў добрай волі па кіданню молата Ігар Астапковіч. Сярод белага дня з яго нумара ў гасцініцы зніклі спартыўныя курткі, спартыўныя касцюмы, абутак. Міліцыя Мінскага раёна вядзе пошук злачынцаў, але пакуль беспаспяхова.

КОШТ ЖЫЦЦЯ—600 ДОЛАРАЎ

Уначы ў Савецкі РАУС г. Мінска звярнуўся 23-гадовы кааператар, які паведаміў, што некалькі гадзін назад пасля сумеснага застолля ў кватэры яго знаёмага ён падвергнуўся збіванню «таварышаў» па застоллю. Ім звязалі рукі і запатрабавалі выкуп у 3 тысячы долараў.

Затым яго перавялі ў суседнюю кватэру, гаспадар якой С. са сваім сынам працягвалі біць, адабралі 200 рублёў і наручны гадзіннік. Праз 3 гадзіны іх адвезлі ў яго кватэру, дзе ён «добраахвотна» аддаў 600 долараў ЗША.

Міліцыя спрацавала хутка: трое злачынцаў затрыманы. Узбуджана крымінальная справа.

МІЛІЦЫЯНЕРЫ—НЕ ДЭЗДЭМОНЫ

МАГІЛЕЎ. Двое п'яных жыхароў Магілёўскага раёна дэбашыралі на вуліцах горада. Супрацоўнік міліцыі зрабіў ім заўвагу, на што тыя адказалі даволі агрэсіўным спосабам. Адзін схапіў міліцыянера за шыю, а другі стаў яго біць. Ахвяра нападу прымяніла «чаромуху», і гэтага аказалася недастаткова. Тады міліцыянер стрэліў два разы ўгору, а потым у нагу аднаго з нападаючых. Абодва былі затрыманы. Адзін з хуліганаў знаходзіцца ў бальніцы з прастрэленай нагой, а другі — у КПЗ.

ШТО ВЫПРАВІЦЬ МУЖОЎ?

У вёсцы Мікулічы Брагінскага раёна калгасніца калгаса «Чырвоны Кастрычнік» Ш. у сварцы ўдарыла нажом у грудзі свайго мужа, які ў бальніцы памёр. Мы не збіраемся смакаваць падобную інфармацыю, часта даём яе на старонках друку, але, як кажуць у народзе, гарбатага...

ПЕРАСТАРАЛІСЯ

Можа, гэты факт і не з'яўляецца падзеяй дня, вартай рубрыкі, але, тым не менш, абысці яго не хочацца.

Ужо некалькі дзён над галоўнай магістраллю сталіцы — Ленінскім праспектам — вісіць транспарант, на якім вялікімі літарамі на беларускай мове надпісана: «20 чэрвеня — 1 ліпеня: благачынная выстаўка фотамастака В. Барановскага».

Здаецца, каб фотамастак убачыў такую характарыстыку сваёй выстаўкі, то яму стала б, мякка кажучы, не па сабе. У сваім жаданні дапамагчы адраджэнню беларускай мовы разумеем. Але ж...

Так, калі пісаць па-руску, то будзе «благотворительная», «благое» значыць «добрае». Па-беларуску ж гэта «благое» — мае супрацьлеглае значэнне. Вось і атрымалася выстава «благая», пры ўсёй павазе да маё выстава.

СПРАЦАВАЛА СІГНАЛІЗАЦЫЯ

МІНСК. Двое злодзеяў, раней судзімыя, мясцовыя жыхары, залезлі ў кватэру па вул. Горнага і спрабавалі яе абрабаваць. Але кватэра была абсталявана ахоўнай сігналізацыяй, і злачынцаў хутка затрымалі супрацоўнікі міліцыі. Гаспадары ў гэты час знаходзіліся ў водпуску.

НЕ ВЫТРЫМАЎ...

МІНСК. На даволі дзёрзкі крадзеж удзень адважыўся 19-гадовы В., які не працуе з лістапада 1990 г. На выстаўцы імпартнага медыцынскага абсталявання ў магазіне «Медтэхніка» ён украў упакоўку аднаразовых шпрыцоў (93 шт.) і ўпакоўку медыцынскіх іголак (85 шт.) вытворчасці ЗША. Адзін шпрыц ужо паспеў прадаць. Дунаевіч, што гэтыя сродкі і адкажуць на пытанне, навошта ён украў менавіта гэтыя спецыфічныя прадметы медтэхнікі.

Выпуск падрыхтавалі: У. ГОЯТАН, І. КАРНЕЙ, А. КОКТЫШ, А. СЛАНЕЎСКІ, С. СУЛКОЎСКІ.
Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

З жыцця каранаваных асоб

У Беларусі грамадская думка пачынае прывыкаць да таго, што ўдзельная вага прыгажунь тут вышэй, чым у іншых рэгіёнах краіны. Іх можна смела ўносіць у пералік нацыянальнага багацця рэспублікі—з прычыны адсутнасці ў нетрах нафты, жалезнай руды і каштоўных металаў. Мяркуйце самі. Каронай «Міс СССР-90» увенчана прыгожая галоўка віцябчанкі Машы Кежа. Не паспела мужчынская частка насельніцтва адчуць моцна забытае з часоў застою пачуццё законнага гонару і глыбокага задавальнення, як прыйшла яшчэ адна прыемная вестка «Міс Фота СССР-91» стала салістка мінскага ансамбля «Верасы» Анжэліка ЯЛІНСКАЯ.

Анжэліка ЯЛІНСКАЯ:

«МОЙ БАЛЬ НЕ СКОНЧАН, І СВЕЧКІ НЕ ПАГАСЛІ»

— Тры гады назад,— расказвае Анжэліка,— я нечакана для сябе перамагла на першым конкурсе прыгажосці ў Мінску. Гэта было як казачны сон. Пяцідзесяцітысячны стадыён вітаў мяне стоячы. Я ехала ў адкрытым шыкоўным лімузіне, абсыпаным кветкамі, і лавіла ўсмешкі мінчан... Усё скончылася праз паўгадзіны. Ад'ехаў аўтамабіль, і, здаўшы арганізатарам карону і падабраўшы падол шыкоўнай сукенкі каралевы, пайшла на прыпынак таксі. За «тройку» даехала дадому, а на наступны дзень аднесла сукенку ў Дом мод — напракат жа брала, і засталася той, якой была да конкурсу: васемнаццацігадовай студэнткай, якая рана і да таго ж па глупству выскачыла замуж і паспела нарадзіць дзіця...

Але мне пашанцавала. На конкурсе трапіла на вочы кампазітару і мастацкаму кіраўніку вельмі папулярных у рэспубліцы «Верасоў» Васілю Раінчыку. Што ўжо ён у ва мне ўбачыў — не ведаю. Але рызыкнуў запрасіць у ансамбль. Ды яшчэ салісткай!

Раінчык зрабіў з мяне спявачку. Якую — меркаваць гледачу. Канешне, не Алу Барысаўну, не Вайкуле і не Сафію Ратару. Але я знайшла сябе ў гэтым мітуслівым жыцці, займаюся любімай справай.

— У «Верасах» вы амаль тры гады. Але вяртання на музычны Алімп нешта не бачна...

— Можаце расцаніць мой адказ, як нясціплы. Але мы ўпэўнены, што ў прафесіянальным плане «Верасы» цяпер стаяць вышэй, чым у тыя гады, калі яны знаходзіліся на грабяні папулярнасці. Мы іграем іншую музыку, спяваем іншыя песні. Не гонімся за вялізнымі ганарарамі.

— Анжэліка, вернемся аднак да апошняга конкурсу. Навошта ён вам спатрэбіўся, калі вы знайшлі сябе ў «Верасах»? Захацелася стаць фотамадэллю? Зарабіць грошай?

— Гэта быў трэці Усесаюзны конкурс на званне фотамадэлі краіны. Удзельнічала звыш за сто тысяч дзяўчат. Папярэдні адбор праводзіўся па фатаграфіях. І толькі на фінальную частку ў Маскву выклікалі дзесяць лепшых. Я апынулася сярод іх.

На конкурс трапіла выпадкова. Знаёмы фотамайстар пераканаў, што выглядаю вельмі нават... Я спачатку адмаўлялася. Памятала ранейшы горкі вопыт удзелу ў падобных шоу...

— Горкі — з-за таго, што вас дадому тады, са стадыёна, не адвезлі?

— Калі б толькі гэта... Адразу пасля перамогі ў Мінску, яшчэ да «Верасоў» мяне запрасілі на конкурс «Міс СССР». Як ужо я рыхтавалася да яго! Але паездка сарвалася. Прычына празаічная, як усё наша жыццё: ехаць не было ў чым! Сваіх грошай на сукенку не сабрала. Спонсары дружна схаваліся ў кусты. Дом мод адмовіў...

Але ў гэтым годзе я зноў рызыкнула. Пашанцавала: арганізатары конкурсу «Міс Фота СССР-91» ператварылі гэта надакучыўшае ўжо публіцы відовішча з абавязковым агаленнем удзельніц у тэатралізаванае шоу, дзе можна было праявіць сваю індывідуальнасць. Я і праявіла...

— У выніку чаго дарагі каменьчык атрымаў багатую аздобу? Я маю на ўвазе прызы конкурсу.

— Мне ўручылі відэамагнітафон — вось і ўсе прызы. У Мінску наведалі два дырэктары — мотавелазавода і фабрыкі мастацкіх вырабаў. Па старой дружбе падарылі веласіпед і пуховую хустку.

— Хочаце папрацаваць фотамадэллю?

— Не. Толькі паспрабаваць. Тым больш, што ёсць выгадныя запрашэнні — з Італіі, напрыклад, Англіі. Са мной выказалі жаданне працаваць восем прадзюсераў.

— Анжэліка, а ці ёсць сэнс наогул у конкурсах? Мне яны чамусьці нагадваюць выстаўку пародзістых коней. Там жа толькі няма кветак, не пахне французскімі духамі. А ў астатнім — звычайны аўкцыён. Удзельніц узважваюць і вымяраюць, глядзяць зубы, ацэньваюць радаслоўную...

Анжэліка не адразу адказала. Задумалася, пахмурнела. І я зразумеў, што задаў не самае ўдалае пытанне. Потым коратка згадзілася: так, ёсць нешта ў конкурсе прыгажосці ад аўкцыёна племянных коней. Ідзе купля-продаж, і каму ўсміхнецца ўдача — аднаму Богу вядома. Але што зробіш, калі для большасці дзяўчат — гэта адзіны шанс выйсці «у людзі»...

Пакуль Анжэліка, ціхая, сумная, аддавалася сваім думкам, я спрабаваў успомніць усё, што чытаў і чуў пра конкурсы прыгажосці, што бачыў уласнымі вачамі...

Яшчэ некалькі гадоў назад конкурсы прыгажосці былі абвешаны нашай афіцыяльнай прапагандай усялякімі ярлыкамі — ад абвінавачванняў у «заганах капіталізму» да папярэджанняў аб падзенні маралі. Але арганізатараў першага айчыннага шоу гэта не спалохала. З помпай, шумна і вельмі нечакана на прастол была ўзведзена першая афіцыяльная прыгажуня — Маша Калініна, якой чуткі прыпісвалі блізкае сваяцтва з магутным тады Ягорам Кузьмічом Лігачовым. І пайшло — паехала... «Міс СССР», «Міс Зачараванне», «Маскоўская прыгажуня», «Пана Белая Русь», «Міс Казельск», «Місіс Урупінск»... Гавораць, мода выбіраць прыгажунь дакацілася нават да калоній узмоцненага рэжыму. Турэмнае начальства вялікадушна дазволіла пераможцы («Міс Зона» ці «Міс Калонія»?) памяняць ватоўку і гумавыя боты на сукенку і туфлі.

У вадаварот конкурсаў, быццам у вір галавой, кінуліся тысячы нашых чароўных суайчынніц. Мае рацыю Анжэліка Ялінская: дзяўчаты сутаргава хапаліся за зусім рэальны шанс «выйсці ў людзі». Не ведаю, ці ёсць статыстыка наконт гэтага, але ад аднаго вядомага рэжысёра, арганізатара многіх падобных шоу, я пачуў прызнанне, што конкурсы прыгажосці ў асноўным прыцягваюць, як ён сказаў, «дварнякоў» — дзяўчат без сувязей і грошай. Рэжысёр не прыгадаў, каб у барацьбу за карону ўвязваліся дочкі ці ўнучкі з багатых, вядомых сем'яў. У іх ёсць іншыя магчымасці ўладкавацца ў жыцці.

Некаторым каранаваным асобам удаўся рывок з невядомасці ў вышэйшы свет. Тая ж Маша Калініна вучыцца ў Сан-Францыска, робіць поспехі ў англійскай, рыхтуецца да работы фотамадэллю, падпісала кантракт аб здымках у галівудскім фільме. У Сан-Францыска атабарылася яшчэ адна маскоўская прыгажуня — Каця Чылічкіна. Працуе прафесіянальнай манекеншчыцай. Мяркуючы па ўсім, з поспехам. Марыя Кежа будзе вучыцца ў адным з універсітэтаў Германіі. І ў яе выгадны кантракт.

Можна назваць яшчэ з дзесятак «міс», атрымаўшых з канвертамі з грашовымі знакамі канвертуемай вартасці, норкавыя футры, турпуцёўкі, аўтамабілі замежных марак і прэстыжную работу. Гэтыя прозвішчы ведаюць усе. Але куды больш тых, хто пасля конкурсаў прыгажосці адчуў горкае расчараванне і душэўную пустату, зведаў усю глыбіню народнай мудрасці «Не родись красивой, а родись счастливой». Дачка майго старога знаёмага паддалася на ўгаворы сяброўак, пайшла і запісалася на чарговы гарадскі конкурс прыгажосці. Два туры прайшла лёгка, а потым атрымала ад варот паварот. І не таму, што астатнія канкурсанткі больш сімпатычныя. Справа не ў прыгажосці. Апякунства над ёй узяў нейкі Вадзік, разбітны дзялок гадоў 40—45, член журы, ці то рэжысёр, ці то акцёр. 18-гадовай студэнтцы ён прамым тэкстам паведаміў, што яе шлях у фінал ляжыць праз пасцель. Дзяўчына, выхаваная ў строгасці, уляпіла «мужыку ад прыгажосці» аплявуху. Уцякаючы, чула за спінай страшны мат, у якім самым ласкавым было «чучала гарохавае».

Дома, нічога не расказаўшы бацькам, упартая саіскальніца кароны праплакала ўсю ноч, а раніцай праглынула прыгаршчу таблетак і села пісаць пісьмо... На шчасце, атруціцца ёй не ўдалося — «хуткая» падаспела своечасова.

«Пасцельнае» пытанне нязменна лунае ў паветры вакол усіх конкурсаў прыгажосці. Многія дзяўчаты цвёрда перакананы, што прамая дарога да прэстыжных прафесій фотамадэлі і манекеншчыцы, а значыць, і да сытага, прыгожага жыцця ляжыць праз секс. За ўсё, маўляў, трэба плаціць. Няма грошай — плаці целам. Чым, як кажуць, багатыя...

На рэспубліканскім конкурсе я правёў экспрэс-інтэрв'ю з большасцю фіналістак. Пытанне зводзілася да аднаго: чаго чакае прэтэндэнтка на карону ад гэтага мерапрыемства з дэманстрацыяй уласных прыгажосцей, злёгку прыкрытых купальнікам? Не магу сказаць, што адказы былі шчырыя. Большасць жадалі свята, поспеху, вяселля. Адной дзяўчыне вельмі хацелася «паказаць лепшыя рысы савецкай жанчыны». І толькі нямногія прызналіся, што спадзяюцца зарабіць пабольш грошай, атрымаць прыгожыя і дарагія падарункі, трапіць на вочы вядомаму «фірмачу» — пажадана чужаземцу, уладкаваць асабістае жыццё. Але, на жаль, далёка не ўсе жаданні здзяйсняюцца. Багатыя спонсары не спяшаюцца траціць рублі, а тым больш валюту на своеасаблівы «тавар» — жаночую прыгажосць. Яны шукаюць сваю выгаду, гараць жаданнем пагрэць рукі за кошт даверлівых і недасведчаных у бізнесе падапечных.

— Ці так гэта, Анжэліка? Ці гарантуе вам карона шчаслівае будучае?

— Я цяпер не настолькі наіўная, як тры гады назад. На ўласным вопыце пераканалася, што прыгажосць сама па сабе — гэта далёка яшчэ не ўсё. Каб стаць эстраднай спявачкай, манекеншчыцай ці фотамадэллю высокага класа, трэба шмат працаваць і не адзін год вучыцца.

— Колькі плацяць фотамадэлі?

— На Захадзе зусім някепска — ад 500 да 10 тысяч долараў за здымку. Прыкладна так ацэньваецца і праца манекеншчыц. У нашай краіне плацяць мала. Дарэчы, усё гэта я гавару з чужых слоў. Самой зарабляць у якасці фотамадэлі пакуль не даводзілася. Ды і не маё гэта. Ці ж толькі паспрабаваць... У мяне нават ашчаднай кніжкі няма і не было ніколі. Не верыце? Чэснае слова!

Год назад атрымлівала 160 рублёў у месяц, цяпер—300. Валюту трымала ў руках некалькі разоў, калі ездзіла за мяжу.

— Але ж, прабачце за банальнасць, такая жанчына, як вы, патрабуе пэўных расходаў. Не радавая ж грамадзянка, а двойчы «міс». Трэба падтрымліваць імідж супермадэлі, быць пастаянна ў форме. Сукенкі, касметыка... Муж, напэўна, узваліў на сябе ўвесь цяжар расходаў?

— Мы развяліся. Кватэру пакінула мужу. Жыву з дачкой у мамы. Маёй Дашы чатыры гады, і яна любіць гаварыць: «Мама, ты — «міс», а я твая «місачка»...

— Дазвольце пацікавіцца: чаму развяліся? Ці не конкурсы вінаватыя?

— Можа, і конкурсы... Работа спявачкі вельмі складаная, патрабуе нейкіх ахвяр і абмежаванняў. У гэтым выпадку ахвяраваны быў муж. Часу на сямейнае жыццё не заставалася.

— Але ж святое месца пустым не бывае? Вакол вас жа шмат паклоннікаў...

— Святое месца ў даным выпадку пустое.

— Чаго вы чакаеце ад бліжэйшай будучыні?

— У канцы года адбудзецца конкурс «Міс Фота Сусвет-91». Давядзецца, напэўна, ехаць, хоць не вельмі хочацца. Ёсць на тое прычыны. У Галандыю з'едуцца супермадэлі з усяго свету — з уплывовымі спонсарамі, магутнай падтрымкай. Што я магу ім проціпаставіць? Але рыхтавацца трэба.

***

Упэўнены: у адказах Анжэліка была шчырая. Яна не лічыць, што яе жыццёвы Рубікон ужо пройдзены. Конкурсы прыгажосці не зламалі яе лёс, як зламалі кволыя надзеі многіх, хто рызыкнуў адным махам пераадолець адлегласць ад шэрай рэчаіснасці да прыгожага і забяспечанага жыцця. Зорка ўладальніцы двух каралеўскіх тытулаў толькі разгараецца. Яе баль не скончаны, і свечкі не пагаслі.

В. ЗДАНЮК.

Дзеці Іуды

Георгій Іванавіч Галкоўскі яшчэ да мая гэтага года адносіўся да ліку тых, каго называлі «людзі, чыіх прозвішчаў мы не ведаем». Літаральна некалькі тыдняў назад, напярэдадні Дня Перамогі, ён рассакрэчаны.

Наш зямляк палкоўнік Дзяржбяспекі Галкоўскі правёў доўгія гады «за бугром», выконваючы далікатныя заданні, якія прынята называць асобымі. Еўропа, Азія, Афрыка. Штодзённая рызыка і карпатлівая, як у бухгалтара, работа.

Аб кожным кроку яго пакуль расказаць нельга. Але Георгій Іванавіч згадзіўся сумесна паразважаць на не вельмі прыемную тэму — здрадніцтва. Сапраўды, чаму сярод людзей, якія па доўгу службы павінны клапаціцца пра бяспеку дзяржавы, аказаліся перабежчыкі? Чаму гэтыя людзі, якія прайшлі спецпадрыхтоўку ў закрытых школах, якім апрыёры многае даверана і дазволена, аказаўшыся ва межамі краіны, уцякалі з пасольстваў, рэзідэнтур, савецкіх прадстаўніцтваў?

Чаго ім не хапала? Ці можна прааналізаваць псіхалогію здрадніцтва? І калі верыць, што талковы разведчык варты цэлай дывізіі, то колькі ж дывізій мы страцілі?

— Страцілі нямала. Здрадніцтва існуе з часоў Іуды Іскарыёта. Больш страшна іншае — мы страцілі за доўгія гады сацыяльнай дэмагогіі паняцце аб гонары.

— У адной дамы, прадстаўніцы старажытнейшай прафесіі, спыталі: што такое гонар? Яна адказала, што гэта нешта ваеннае.

— Вось іменна. А гонар быў дваранскі, афіцэрскі, марскі, прафесіянальны. Майстар не мог схалтурыць, таму што баяўся страціць сваё імя. «Клянуся гонарам» — гаварыў чалавек, і гэтага было дастаткова. Гонар быў даражэйшым за жыццё. Сёння гэта паняцце размыта, забыта. А Пушкін і Лермантаў загінулі, абараняючы свой гонар.

— А ў Маскве сённяшні генерал атрымлівае аплявуху ад малодшага афіцэра за зневажанне жанчыны, выклік на дуэль і... бяжыць скардзіцца ў пракуратуру.

— У гады культу, брэжнеўскага застою, усеагульнай карупцыі — хто думаў аб гонары? Але, знаходзячыся за межамі краіны, мы думалі аб гонары Радзімы, хоць яе ўсяляк знеслаўлялі тыя, хто ёю кіраваў.

— Іменна таму, відаць, у той час і аказалася нямала здраднікаў сярод нашых разведчыкаў?

— Не. Яны былі заўсёды, з аднаго і другога боку. Толькі гаварыць аб гэтым не дазвалялася.

Часта спасылаюцца на акалічнасці. Маўляў, калі б склаліся яны так, а не інакш, нічога б не адбылося. На мой погляд, акалічнасці залежаць ад чалавека, а не наадварот. У разведшколе я вучыўся з Алегам Ляліным. Гэта быў афіцэр, які любіў пакрасавацца, добра падаць сябе, паказаць сваю перавагу у дробязях. У мяне адразу да яго паявілася антыпатыя, і яна пачала развівацца. У нашай справе эмоцыі трэба гасіць. Алег быў выскачка, дамскі любімчык і нават у кругу сяброў бравіраваў тым, што здраджвае жонцы. Ён любіў расказваць аб сваіх прыгодах з пікантнымі падрабязнасцямі. Такіх людзей я стараюся не заўважаць. І мяне ніколькі не здзівіла тое, што іменна ён здрадзіў не толькі краіне, справе, якую яму даручылі, але і сваёй дачцы, не гаворачы ўжо аб жонцы. Здрадніцтва вялікае пачынаецца з маленькіх: ашуканства таварышаў, жонкі, а потым усё гэта нарастае, як снежны камяк.

— Але ж у вашых установах чалавека прапускаюць праз такія фільтры!

— Ніякія праверкі, супервыпрабаванні нічога не праясняць, калі ты не праверыш сябе сам.

Памятаю, я зрабіў сур'ёзны промах у рабоце. Гэты «пракол» быў вядомы толькі мне, і нікому больш. Але сам сябе ашукаеш — увядзеш у зман іншых, а ў канчатковым выніку сарвеш справу. Мне трэба было толькі прамаўчаць. Але я аб усім далажыў кіраўніцтву. Мне запісалі гэты «пракол» у службовую атэстацыю, разбіралі на партыйных сходах, апаратыўках. Вельмі нудна было. Але ж я нікога не ашукаў, і таму спаў спакойна. Я мог глядзець таварышам у вочы, а яны мне. І мне не было сорамна перад самім сабой. Таму без ваганняў і сумненняў мне давяралі самыя сур'ёзныя заданні.

Здрадніцтва пачынаецца з таго, што здраджваеш сабе, сваёй сутнасці...

А вось гісторыя другога здрадніцтва. Я працаваў у адной азіяцкай краіне. І быў у нашым дыпламатычным прадстаўніцтве вельмі перспектыўны малады чалавек Ігар Гежа. Ён служыў у інфармацыйным цэнтры пасольства. І раптам знік. Як афіцэр бяспекі я вёў расследаванне інцыдэнту. У гэтай гарачай краіне мы ратаваліся ад магічных экзатычных хвароб бегам. Бегалі амаль усе. Ігар паехаў на машыне ў парк і прапаў. Ён уцёк у трусах і красоўках. Больш ніхто з нашых яго не бачыў. А праз дзень у мясцовым друку паявілася паведамленне, што работнік савецкага пасольства Ігар Гежа папрасіў палітычнага прыстанішча ў пасольстве ЗША. Жонка Гежы не магла ў гэта паверыць.

— Ён ніколі не пакіне сваю дачку,—паўтарала яна.

Аказалася, што гэты хлопец быў даўно завербаваны спецслужбай. Уцёк Гежа 17 сакавіка, а 21 забілі другога нашага прадстаўніка.

Я добра запомніў гэтыя даты, таму што мне як адказнаму за бяспеку нашых людзей «дзякуй» за гэта не сказалі. Ды і мяне самога там «пасвілі». У той час нашы войскі ўсё яшчэ былі ў Афганістане, а ў краіне майго знаходжання было на лячэнні мноства раненых маджахедаў. Яны сваіх настрояў і намераў не скрывалі.

Схіліць чалавека да здрады, атрымаць ад яго патрэбныя звесткі — гэта хутчэй майстэрства, чым навука, якім дасканала валодаюць прафесіяналы. Перавербаваць разведчыка не так проста. А вось арганізаваць правакацыю для набыцця палітычнага капіталу, выбраць ахвяру сярод юнакоў і маладых дам для профі — семачкі. Пры гэтым выбіраюць іменна такога чалавека, каб рыкашэтам ударыла не толькі па ўрадавых колах, але і па культурных, навуковых, асабліва — па інтэлігенцыі. Спосабаў для гэтага колькі хочаш. На гэты раз прывяду прыклад, не называючы прозвішчаў, каб не сыпаць соль на рану паважанага чалавека.

У краіну, дзе я працаваў, прыехаў на вучобу з Ленінграда сын вядомага акцёра. Ён вывучаў у мясцовым універсітэце мову. Здольны інтэлігентны хлопчык адразу ж пачаў наведваць амерыканскі культурны цэнтр. А там яму ўжо быў падрыхтаваны «падарунак» — яго пастаянна сустракала маладая, але даволі прафесіянальна падрыхтаваная асоба, якая мела выдатныя акцёрскія здольнасці. Яна так закружыла галаву хлопцу, што ён забыў, для чаго сюды прыехаў. Фіктыўны шлюб быў заключаны так паспешліва, што людзі бывалыя і вокам не паспелі маргнуць. Студэнт з маладой жонкай выехаў невядома куды ў вясельнае падарожжа. А тут тата бамбардзіруе кампетэнтныя органы, МЗС і пасольства тэлеграмамі: «Вярніце сына». Не вярнулі, не змаглі.

Толькі ў крымінальным кодэксе здрада трактуецца па ступені цяжкасці. Але ж яны стаяць у адным радзе — здрада Радзіме, жонцы, бацьку, дачцы, маці. Здрада застаецца здрадай, як яе ні трактуй, ні растлумачвай.

— Цяпер савецкія людзі могуць ездзіць куды захочуць, на колькі захочуць і заўсёды вяртацца дамоў. Важна толькі, каб усё гэта рабілася ў адпаведнасці з законам. Але многія краіны, якія прынята называць цывілізаванымі, прынялі ўжо або прымаюць меры супраць «нашэсця з Усходу».

— Тых, хто ім вельмі патрэбны, яны будуць старацца вырваць з коранем у абыход законаў. Бо мы ж гаворым не аб простых людзях, а аб рабоце і процістаянні спецслужбаў. Яны існуюць даўно, і псіхалогія здрадніцтва якраз з'яўляецца той навукай і практыкай, якой яны займаюцца. Выбарачна. Мэтанакіравана. Зладжана. У тым і заключаецца спрадвечны палітычны дэтэктыў, што ён то рэзка раскручвае фабулу, то яна цячэ па законах свабоднага рамана. Але тайны промысел застаецца заўсёды. І гэта, на жаль, не гісторыя, а рэальнасць.

Гутарку вёў У. ЛЕВІН, кар. БЕЛТА.

Пульс планеты

ХВАРОБА АД БУША АДСТУПІЛА

«Я адчуваю сябе цяпер выдатна. Захворванне шчытападобнай залозы вылечана. Я рады, што на гэты раз мне не прыйдзецца застацца ў шпіталі». З такой заявай выступіў сёння прэзідэнт ЗША Джордж Буш на адкрыцці новага будынка ў ваенна-марскім шпіталі ў Бетэсдзе (штат Мэрыленд), куды 4 мая ён быў змешчаны ў сувязі з выяўленай у яго сардэчнай арытміяй, а затым хваробай Грэйвса, якая выражаецца ў парушэнні нармальнага функцыяніравання шчытападобнай залозы.

Дзякуючы высокай кваліфікацыі персанала ваенна-марскога шпіталя ў Бетэсдзе, падкрэсліў прэзідэнт, «здароўе вярнулася да мяне на ўсе 100 працэнтаў».

КАНФЕРЭНЦЫЯ ГІСТОРЫКАЎ

Будучае народаў Польшчы, Беларусі, Літвы і Украіны падмацавана адзінай культурнай спадчынай, падкрэслілі ў выніковай рэзалюцыі ўдзельнікі канферэнцыі гісторыкаў, якая адбылася ў Любліне. Канферэнцыя стала працягам першай сустрэчы вучоных чатырох народаў, арганізаванай у 1990 годзе пад патранатам папы рымскага Іаана Паўла II у Рыме.

Указвалася на неабходнасць выканаць вялікі аб'ём работы для высвятлення заблытаных бакоў узаемаадносін народаў рэгіёна. Падкрэслена важнасць выкаранення стэрэатыпаў ва ўяўленнях народаў адзін аб адным, вынікаючых з няведання або спрашчэння гісторыі. Пры абмеркаванні агульных праблем важна выкарыстаць адпаведную тэрміналогію, якая— аб'ектыўная для адных народаў — можа аказацца зневажальнай для іншых. Пачатая работа павінна быць накіравана на стварэнне падручнікаў і іншых сродкаў, якія служаць узаемнаму разуменню і збліжэнню.

ДЭЛЬТАПЛАНАМ ЗА МЯЖУ

Лаўры заходнегерманскага паветранага пірата Маціаса Руста не даюць спакою сарвігаловам. З'явіўся ў яго паслядоўнік і ў СССР, які пераадолеў польска-савецкую граніцу на дэльтаплане з бензінавым рухавіком паблізу Беластока. Прызямліўшыся за 80 кіламетраў ад граніцы, ён кінуў лятальны апарат, сеў у рэйсавы аўтобус і паехаў у гэты ваяводскі цэнтр.

Паводле слоў каменданта ўсходняга рэгіёна пагранічных войск РП палкоўніка Здзіслава Якубішына, пагранічным уладам не вядома, дзе цяпер знаходзіцца спартсмен-хуліган.

«НАРОДНАЯ ВАЙНА»

Так называе орган кампартыі Кітая газета «Жэньмінь Жыбао» разгорнутую ў гэтыя дні ў КНР новую кампанію барацьбы з наркотыкамі і іх распаўсюджаннем. На працягу многіх гадоў Кітай захоўваў рэпутацыю добрай краіны, у якой само слова «наркотык» здавалася сімвалам чужога свету.

Але, пачынаючы з 1989 года, сітуацыя з наркотыкамі і іх распаўсюджаннем у Кітаі рэзка абвастрылася, і цяпер з'яўляецца самай складанай за мінулыя амаль трыццаць гадоў, падкрэслівае газета, спасылаючыся на словы Ван Фана, старшыні дзяржаўнага антынаркатычнага камітэта КНР.

СМЕРЦЬ ЗА ПАРНАГРАФІЮ

Нігерыйскі бізнесмен забіў сваю дачку, даведаўшыся аб тым, што яна тайна ад родных знялася ў парнаграфічным фільме. Паводле даных газеты «Вэнгард», жыхар горада Умуахіа, штат Імо, спачатку не паверыў малодшаму сыну, які расказаў, што ўбачыў у доме ў сяброў фільм, дзе ўдзельніцай непрыстойных сцэн была яго сястра. Аднак купіўшы копію фільма, бацька пераканаўся ў тым, што сын гаварыў праўду. Бізнесмен арганізаваў дамашні прагляд, сабраўшы на яго ўсіх членаў сям'і. Калі на экране паказалася дачка, ён абліў яе бензінам і падпаліў. У той жа дзень дзяўчына памерла ад апёкаў, паведаміла газета.

Падрыхтавана па матэрыялах ТАСС.

«Во славу Родины» — 70 гадоў

22 чэрвеня 1921 года выйшаў у свет першы нумар «КРАСНОАРМЕЙСКОЙ ПРАВДЫ» (з 1946 года — «ВО СЛАВУ РОДИНЫ»). У самой назве органа Рэўваенсавета Заходняга фронту было закладзена яго баявое прызначэнне.

Юнацтва газеты азорана полымем грамадзянскай вайны, энтузіязмам першых пяцігодак. Славу ваеннай газеце ў тыя гады стваралі такія «радавыя» журналісты, як Кандрат Крапіва, Міхаіл Ісакоўскі, Уладзімір Лугаўской, Сямён Кірсанаў, Аляксандр Твардоўскі.

Сталела газета ў агні Вялікай Айчыннай вайны. Яе старонкі сталі ў той час «полем бою» для Уладзіміра Стаўскага, Аляксея Суркова, Канстанціна Сіманава, Вадзіма Кажэўнікава, Міхаіла Матусоўскага, Міхася Лынькова.

Газету «Во славу Родины» па праву называюць «калыскай Васіля Цёркіна». Іменна ў ёй 4 верасня 1942 года была надрукавана першая глава легендарнай «Кнігі пра байца» — паэмы, якая стала нашай класікай.

І ў мірны час газета ваявала і ваюе... За высокую баявую гатоўнасць, за моцную воінскую дысцыпліну, за тое, каб заходнія рубяжы нашай дзяржавы, якія абараняюць воіны Чырванасцяжнай Беларускай ваеннай акругі, былі непрыступнымі.

У наш няпросты час «Во славу Родины» ўздымае свой голас у абарону годнасці і гонару ваеннага чалавека, выступае за адзінства арміі і народа, змагаецца за выкараненне недахопаў, якія перашкаджаюць баявой вучобе воінаў БВА.

Добрае імя газеты — у лепшых яе журналістах, сярод якіх Аляксандр Тамковіч і Ляонцій Раманюк, Барыс Доўгаль і Яўген Сулыга, Рыгор Сакалоўскі і Войцэх Варашкевіч, Рыгор Саланец і Леанід Ляшчынскі.

Сёння мы публікуем нарыс аднаго з вядучых журналістаў «Во славу Родины», дарэчы, даўняга аўтара «Звязды», Святаслава Асіноўскага. У ім узнята адна з найвастрэйшых праблем сучаснай Савецкай Арміі, у тым ліку і БВА, — вывад войск з краін Усходняй Еўропы.

Безабаронныя... абаронцы

САВЕЦКІЯ ВОЙСКІ пакідаюць краіны Усходняй Еўропы. Вывад гэты, які пачаўся мінулай вясной, набывае ўсё большы размах.

Гэтае «вялікае перасяленне» па сваіх маштабах можна параўнаць бадай што толькі з пасляваеннымі часамі, калі мы, вызваліцелі, з трыумфам вярталіся на Радзіму. Мяркуйце самі: з Германіі да 1994 года вернецца дамоў 380 тысяч савецкіх воінаў. Калі ж дадаць сюды войскі з Венгрыі, Чэхаславакіі, Польшчы, Манголіі, лічба гэта, самі разумееце, пераваліць за паўмільёна.

Праблемы, звязаныя з выводам войск, усё больш настойліва стукаюць у дзверы. Заўтра яны могуць перарасці ў адчайны грукат. Што тут казаць: сотні тысяч людзей (мужчын, жанок, дзяцей) з усім сваім скарбам (а гэта ж не толькі тэлевізары і халадзільнікі, але і танкі, гарматы, самалёты) сарваны з абжытых месцаў і едуць быццам бы дамоў, на родную зямлю. І ў той жа час — у трывожную невядомасць, туды, дзе ў іх часцей за ўсё, як кажуць, ні кала, ні двара...

Вось чаму не толькі ў іх, простых людзей, але і ў нашай далёка не слабай (нягледзячы на ўсе крызісы) дзяржавы, вобразна кажучы, галава ідзе кругам. Сапраўды, як у кароткі час усю гэту грамаду забяспечыць дахам над галавой, як накарміць яе, працаўладкаваць афіцэрскіх жонак, як вучыць і лячыць іх дзяцей? У якіх засеках наскрэбці мільёны і мільярды, у якія (а гэта ўжо ясна як божы дзень) уляціць нам наша мірная ініцыятыва?

Няма часу разбірацца ў тым, «хто вінаваты»? Трэба неадкладна вырашаць, «што рабіць?» Тым больш, што справа гэта для нас новая, вопыту мы не маем...

Але сказаць так, значыць, пакрывіць душой, выказаць не ўсю праўду. Ёсць, ёсць у нас падобны вопыт, хоць і не такі маштабны. Было ўжо ў нас такое «перасяленне». І маю я на ўвазе зусім не Афганістан.

Нельга сказаць, што аб тым вывадзе ніхто і нічога не ведаў. Не, далёкая па часе савецкая мірная ініцыятыва была падпесена свету з даволі вялікай помпай. Нават паказалі па тэлебачанні адзін ці два рэпартажы, запрасілі на спектаклі замежных журналістаў і палічылі, што гэтага ўсяго [illegible] хапіла.

Эшалоны скіравалі ў Саюз і... як скрозь зямлю праваліліся. Аб тым, што сталася з людзьмі, якія сталі ўдзельнікамі [illegible] «палітычнага шоу», не было сказана больш ні слова. Колькі разоў хацеў я напісаць аб гэтым, але кожны раз у адказ на мае просьбы гучала бюракратычнае — ні-з-з-я! Чаму? Ваенная тайна...

Колькі часу мінула, а я ўсё не магу забыць прозвішча афіцэра — падпалкоўнік Лебедзеў. Лёс звёў мяне з ім у адным з паліторганаў тагачаснай Групы савецкіх войск у ранейшай ГДР. Было гэта ў чэрвені 1979 года. І толькі праз некалькі месяцаў, глыбокай ужо восенню, датумкаў я, чаму палітаддзелаўскі кадравік так настойліва ўгаворваў мяне, маладога яшчэ капітана, ехаць не ў Гале (а гэты горад быў указаны ў маім прадпісанні), а ў невядомы мне Вітанберг.

Спакуснік дзейнічаў на высокім прафесіянальным узроўні і мэты сваёй дасягнуў. У Галле паехаў невядомы мне белабрысы маёр (многа пазней я даведаўся: добры знаёмы Лебедзева). А я накіраваўся ў Вітанберг, шчыра верачы, што мне зрабілі вялікую паслугу...

6 кастрычніка 1979 года, выступаючы ў Берліне з нагоды 30-годдзя ГДР, наш генсек вырашыў здзівіць нямецкіх сяброў і прагрэсіўнае грамадства новай савецкай мірнай ініцыятывай. Што гэта, скажам, падарунак да круглай даты. У «падарунак» былі прынесены 10 тысяч савецкіх воінаў (і іх сем'і) і тысяча танкаў, якія Леанід Ільіч паабяцаў усяго за некалькі месяцаў [illegible].

На нашых ваенных гарадках папаўзлі трывожныя чуткі. Праз якую пару тыдняў мы дакладна ведалі адрасы: брэжнеўскі падарунак — якраз наш гарнізон. Ведаў падпалкоўнік Лебедзеў, што рабіў...

Відаць, можна паспрачацца наконт таго, якія палітычныя набыткі мела наша краіна, пайшоўшы на гэту акцыю. Паспрабую ў меру сваіх сіл (стрымліваючы, як непасрэдны яе ўдзельнік, эмоцыі) паразважаць над гэтым...

Па-першае, адзначу, што палітычны клімат у свеце пад той час яўна пасуровеў. Адліга, што ўсталявалася ў адносінах паміж Захадам і Усходам у сярэдзіне 70-х, пайшла на спад. Зноўку пацягнула халадком, а пасля пачатку «афганскага паходу» (дарэчы, некаторыя падраздзяленні нашага гарнізона без заезду дамоў у поўным саставе накіраваліся якраз туды) ударыла лютая сцюжа ў лепшых традыцыях часоў «халоднай вайны».

Па-другое, на мой погляд, вывад нашых войск «на тым баку» (я маю на ўвазе ў краінах НАТО) быў успрыняты спакойна, калі не абыякава. Якіх-небудзь адэкватных крокаў нашы тагачасныя «магчымыя праціўнікі» рабіць нават і не думалі. Яны зразумелі гэты жэст, як вымушанае прызнанне таго, што нас у ГДР і на самай справе занадта многа, калі мы самі, без штуршкоў звонку вырашылі крыху падскараціцца.

Але пакінем палітыку палітыкам і вернемся да людзей, якіх у хуткім часе з лёгкай рукі нейкага жартаўніка пачалі з горкай іроніяй называць «ахвярамі мірнай ініцыятывы».

Скажу адразу, што мерапрыемства гэта (дарэчы, як і «афганскі паход») стала для нас, яго ўдзельнікаў (ды і для ўсіх савецкіх людзей, а, можа, нават і для таго ж Вярхоўнага Савета), поўнай нечаканасцю. Праўда, калі ўспомніць «кадравыя хітрыкі» Лебедзева, хтоніхто пра яго ўсё ж ведаў. У вельмі многіх людзей разам абрынуліся, скажам так, перспектыўныя планы. Не прыкрываючыся сарамлівым румянцам, заўважым: як правіла, афіцэры і прапаршчыкі гадамі дабіваліся магчымасці замяніцца «за бугор» (пераважнай большасці такі шанц выпадаў усяго раз за службу). І ехалі яны туды не толькі для таго, каб палюбавацца Балатонам ці Мазурамі або асабістай прысутнасцю ўмацаваць заходнія рубяжы. Што тайшча — не абыходзіцца і без чыста меркантыльных закідаў, якія звязаны ў першую чаргу з «двайной зарплатай» і магчымасцю набыць тое-сёе са «шмоткаў». Усе мы людзі...

Дзеля гэтага сапраўды ахвотна жонкі звальняліся з работы, што так нялёгка дастаецца, за бясцэнак збывалі лішнюю мэблю (там набудзем лепшую, імпартную).

Добра памятаю, што крыўдзіў нават не сам нечаканы вывад (ваенны люд да ўсялякіх «сюрпрызаў» прывычны), а спакойна-абыякавыя адносіны да людзей, як да безаблічных штатна-структурных адзінак. Ужо ў той час мы былі ўпэўнены (і не без падстаў) у тым, што падраздзяленні, якія выводзіліся, можна было ўкамплектаваць тымі, хто ўжо адслужыў свой тэрмін (ці хаця б меў на рахунку гады тры—чатыры), а «навічкоў» накіраваць на іх месцы.

Але ніхто на гэта не адважыўся. Больш таго, існаваў строгі загад: ніводнага чалавека з выводзімых падраздзяленняў ні пад якім выглядам у другія часці не пераводзіць (зразумела, акрамя Афганістана).

Абурала тое, што да самага апошняга моманту да нас прыязджалі заменшчыкі, якія нават і не падазравалі, што едуць яны у нікуды. Бывалі выпадкі, калі людзі накіроўваліся ў Саюз, не паспеўшы нават атрымаць кантэйнер з хатнімі рэчамі.

Праводзілі нас з ГДР (трэба аддаць належнае) з размахам. На развітальных сустрэчах ліліся «Сталічная» і «Корн». Падшэфныя прадпрыемствы не скупіліся на сувеніры.

«Спонсарамі» нашай часці быў завод гумавых вырабаў і таму нас аддзячылі... гумавымі ботамі (прызнаюся, адна пара тых ботаў дасталася і мне). Медалі ГДР раздаваліся ледзь не прама з куфра. А мне да таго ж (не ведаю, з якой-такой нагоды) дастаўся яшчэ і ганаровы знак «Ударнік сацыялістычнай працы».

Хоць і сорамна, але не магу не расказаць аб тым, як нашы дзябёлыя славянкі амаль што не штурмам бралі паліцы мясцовых магазінаў. Нехта — асабліва «старажылы» мелі валюту і трэба было яе любой цаной патраціць. «Навічкам» траціць не было чаго. Ужо ў тыя гады (за пяць гадоў да перабудовы) мы на сабе адчулі, што гэтае такое — сацыяльная несправядлівасць...

22 сакавіка 1980 года апошні савецкі эшалон пакінуў паправінцыяльнаму ціхі і ўтульны Вітанберг. Потым нам не раз гаварылі: «Вам жа пашанцавала. Трапілі ж у Беларусь, а маглі б загрымець куды-небудзь у Забайкалле ці нават на полюс».

Што ж, дзякуй. І на самай справе: маглі ткнуць дзяржаўным пальцам не каля польскай, а, скажам, каля іранскай ці кітайскай граніцы. Вось бы тады...

Праўда, і беларуская зямля сустрэла нашу гвардзейскую часць не вельмі ветліва. Новае жыццё пачыналася на пясчанай пустцы: з палатак і зямлянак, з першага калочка. «Перасяленне і ўладкаванне» [illegible] афіцэру кашталава [illegible]. Пра нервы і здароўе гаварыць не даводзіцца.

І вось мінула больш дзесяці гадоў. [illegible] перасяленне, тым больш, што цяпер [illegible] на былой пустцы, дзе ў свой час [illegible] «ахвяры мірнай ініцыятывы».

Дзіўныя, наіўныя людзі... Кай жа так... Не буду, як кажуць, «растекаться мыслью по древу», а [illegible] пабудавана [illegible]: чатыры пяціпавярхоўкі, афіцэрская гасцініца, дзве казармы, сталовая, лазня, «каравулка»... Вось, бадай што, і ўсё...

Усё гэта наводзіць на не вельмі аптымістычны роздум. Лёс нашага палка сёння чакае ўжо сотні тысяч людзей. Як ні шкада, а пачаты вывад войск сведчыць, што вельмі многіх з іх напаткае (калі ўжо не напаткаў) лёс тых жа «ахвяр мірнай ініцыятывы». Атрымліваецца, што дзесяцігадовай даўнасці вопыт так нікога і нічому не навучыў. Зноў дае аб сабе ведаць сіндром нечаканасці, і ад гэтага церпяць многія людзі. Ладна, калі б «дзядзькі - ваенныя» толькі, але ж і жанчыны, і дзеці! У нашым і без таго хворым грамадстве яны застануцца зусім сацыяльна неабароненымі, становяцца грамадзянамі не тое што другога, трэцяга гатунку.

Многія лёгкадумна спадзяюцца на германскія мільярды. Але ж наша хранічна галодная эканоміка без бачных станоўчых вынікаў глытала безвынікова і не такія кавалкі. Так што наперадзе нас чакаюць вялікія цяжкасці. Але ці прывыкаць нам да іх?

С. АСІНОЎСКІ,
ваенны журналіст.

Сугучча муз—сэрцаў сугучча

Надзвычай ажыўлена было ў гэты вечар перад уваходам у Беларускі дзяржаўны мастацкі музей. Сюды на дабрачынны вечар з'ехаліся музыканты і жывапісцы, прадстаўнікі духавенства, аматары старажытнага мастацтва. У залах музея чакала сустрэча са скарбамі беларускага іканапісу, калекцыяй ікон з Яраслаўля, лепшымі ўзорамі культавай скульптуры.

У гарманічным адзінстве, адлюстроўваючы глыбіню духоўнага жыцця чалавека, гучалі пад скляпеннямі музея творы Баха і Вівальдзі ў выкананні Мінскага камернага аркестра «Калегіум-музікум». Камерны хор Беларускага таварыства інвалідаў па зроку выканаў творы рускіх кампазітараў мінулага стагоддзя і царкоўныя распевы.

На здымках: у зале, дзе экспануюцца шэдэўры іканапісу; разьба па дрэву і «Анёл іграючы»—экспанаты выстаўкі; спявае камерны хор.

Я. ПЯСЕЦКІ.

Лазні гаючы дух

З рукапіснай спадчыны

Звесткі пра рускія лазні змяшчаюцца ў вельмі старажытных славянскіх крыніцах. «Дзіўнае я бачыў у славянскай зямлі, на шляху сваім сюды,— піша старажытны летапісец.— Бачыў лазні драўляныя, і распаляць іх дачырвана, і распрануцца,

Ваша здароўе

і будуць голыя, і абальюцца квасам... і ўзнімуць на сябе пруткі маладыя і б'юць самі сябе і да таго даб'юць, што ледзь вылезуць жывыя, і абальюцца вадою сцюдзёнаю, і толькі так і жывуць. І ўчыняюць гэта ўсялякі дзень, хоць ніхто іх не мучае, але самі сябе мучаюць, і то ўчыняюць абмыванне сабе, а не мучэнне». Уважлівы позірк старажытнага летапісца заўважыў і зафіксаваў адно з найважнейшых рытуальных дзеянняў рускага народа, што завецца ў крыніцах «уваходжаннем лазневым».

Нашы продкі справядліва меркавалі, што ў паранні «различна есть врачьба», што «паравая баня нутрь мягчит, и потницы отворяются», и «вредительная мокрость от того исходит»; что баня «сон наводит» и «сладость к брашну творит» (г. зн. нараджае апетыт). «Коли бы не бани, все бы пропали»,— гаворыць народная мудрасць.

«Уваходжанне лазневае» ажыццяўлялася на Русі па строга рэгламентаваных правілах, азнаямленню з якімі дапамагае тэкст рукапісу XVII стагоддзя, што завецца «Прахладны вертаград». Публікацыя ўрыўка «Пра лазневае ўваходжанне» працягвае распачатую раней падборку тэкстаў гэтага цікавага помніка.

Пра лазневае ўваходжанне

Настаўнікі гавораць: калі задыяк гарачы — тады ў лазню не ходзім, а гэта ўласціва Авену, Льву і Стральцу. Не ходзім таксама ў зодыях сцюдзёных і зімовых: размова ідзе пра Дзеву, Стральца, зноў жа, Казярога. Тым, хто мала працуе, але салодка есць, залішне віна і піва паглынаючы, тым лепш парыцца ў сухой пары, паколькі ў іх паміж скурай і целам вільгаць нараджаецца. А тым, хто шмат працуе, працуючы ў гарачыя дні і пот праліваючы, тым лепш папарыцца ў лазні з вадой, мыючыся ад поту.

Тым, хто ў лазню хоча ісці ці рожкі ставіць (працэдура пастаўлення рожак, ці рожачнае пастаўленне, шырока практыкуемая ў лячэнні ў Старажытнай Русі, грунтавалася на тых жа прынцыпах, што і пастаўленне банак у сучаснай медыцыне, толькі ў якасці заменнікаў апошніх выступалі полыя рогі парнакапытных), трэба гэта рабіць калі маладзік, а лепш за ўсё ісці ў лазню, калі месяц у Скорпіі, Рыбе, Вадалеі, Раку, Цяльцу і Блізнятах.

Усялякаму чалавеку карысна парыць ногі ў вадзе, у якой заварана рамон-трава (рамонак), бо тое вачам, і мозгу, і галаве лячэнне складае. Галаву ж парыць трэба нашча ці праз доўгі час пасля яды, і тое рабіць праз 15 дзён. А хадзіць у лазню адразу ж пасля стала ці п'яным нельга, а трэба чакаць, пакуль ежа пераварыцца на працягу 3—4 гадзін пасля яды. А ў лазні не піць, паколькі ад гэтага вялікая хвароба печані бывае. Таксама пасля лазні хутка есці і піць нельга, пакуль цела не ахаладзіцца. Парыць трэба ў сярэдняй пары, а не ў гарачай, паколькі гарачая пара не дае раскрыцца потным залозам і пот трымаецца паміж целам і скурай. А доўга парыцца дрэнна, бо ад таго бяссілле бывае і натуральнае цяпло ў чалавеку змяншаецца.

А пасля таго як з лазні выходзім — не хутка астуджаемся, паколькі вялікая шкода ад таго бывае галаве, касцям і спіне і ад таго ўзнікаюць сутаргі і хваробы. Разумнае ж паранне здароўе целу надае, асабліва карысна цнатлівым людзям; спрактыкаваным жа лепш парыцца, калі ежа да палавіны пераварыцца,— і так яны тлустыя становяцца. Частае паранне хваробу наводзіць. А калі ў каго запор ці галава баліць, ці вочы і зубы баляць, ці грыжа, ці пухліна, ці хто аб'еўся—тады хадзіць у лазню не трэба, а калі правіла гэтае парушыць, дык у вялікую хваробу ўпадзе.

А перад уваходжаннем лазневым ніхто не п'е ні піва, ні віна, ні таксама халоднага нічога ў лазні не п'е. А пасля лазні не есць ні перцу, ні цыбулі, ні часнаку, ні што іншае вострае.

І ўсё гэта трэба з увагай прымаць, бо ад таго можа ўзнікнуць хвароба. А хто любіць моцна пацець у лазні, тым лепш перад лазняй не піць. У лазні і ў парной заключаецца гаючая сіла. Настаўнікі гавораць, што паранне вантробы змякчае, і патніцы адкрывае, і сон наводзіць, і змяншае шкодную слізь у арганізме, вантробнае цячэнне (панос) вяжа і апетыт да прыняцця ежы нараджае...

ТЭЛЕБАЧАННЕ

26 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

16.30. Кім быць? Запрашае Гомельскі медыцынскі інстытут.
17.25. «Казкі па-бухарску». Фільм-канцэрт.
18.00. «Незабыўнае». Дак. фільмы. «І вечны будзе май», «Рэйкавая вайна», «Тры ўдары», «Рудабелка. Год 1941-ы».
19.00. Панарама.
19.30. Наш каментарый. Крэдыт перабудовы.
19.35. Ашчадны банк прапануе... Пытанні і адказы. Прамая лінія.
20.45. Калыханка.
21.00. «Я песні аддаў усё спаўна». Фільм-канцэрт.
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

14.10. «Мастацтва Аляксандра Шылава». Дак. фільм.
15.00. ТСН.
15.15. «Дарога да сябе». Маст. фільм. 2-я серыя.
16.15. Свет захопленых. «Дамком».
16.30. «Граф Арлоў з хутара Марозаўка». Аб сельскім кааператыўным аб'яднанні ў Прыморскім краі.
16.50. Фільм — дзецям. «Корцік». 1-я серыя.
18.00. «На беразе Зеленчука». Перадача з Пяцігорска.
18.30. ТСН.
18.45. Мультфільмы «Матылёк», «Светлячок».
19.00. «Мексіканцы на фоне краіны». Фільм 1-ы.
19.50. Маст. фільм «Марскі воўк». 2-я серыя.
21.00. Час.
21.40. Кінапанарама. Вядучы — кінадраматург В. Мярэжка.
23.10. Актуальнае інтэрв'ю.
23.20. «Будзем знаёмыя...» Кампазітар Р. Гарабец.
23.50. Пад знакам «пі».
1.35. Канцэрт з твораў І. Кальмана.
2.25. Маст. фільм «Марскі воўк». 2-я серыя.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. На канцэрце Аляксандра Дольскага.
18.20. «Грамадзянства не пазбаўлены. У грамадзянстве не аднаўлены». У. Букоўскі на тэлебачанні Расіі.
19.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. «Знаёмцеся: Гехт».
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.30. «Дарога ў пекла». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі. У перапынку — весткі.

27 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Ружовы вецер». Дак. фільм.
9.05. «Азірніся, Расія». Гісторыя рускай сядзібы. «Алупка».
9.55. Рытмічная гімнастыка.
10.25. «Антарктычная аповесць». Маст. фільм. 2-я серыя.
16.30. Экран дзіцячага фільма. «Капітан Саўры-Галава». 1-я серыя.
17.35. «Домік для ўсіх», «Дадабай і будзільнік». Мультфільмы.
18.00. «Выбарг». Дак. фільм.
18.20. Зачытайце маё пісьмо...
18.25. Панарама.
18.55. Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Дынама» (Масква). У перапынку (19.45) — Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў БССР паведамляе...
20.50. Калыханка.
21.05. «Карпацкія крыніцы». Фільм-канцэрт.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Маст. фільм «Марскі воўк». 3-я серыя.
10.05. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
11.05. Дак. фільм. «Пяю табе, мая сяброўка».
11.15. Рабі з намі, рабі, як мы, рабі лепш за нас.
12.00. ТСН.
12.15. Паводле зводак МУС СССР.
12.30. Кінапанарама.
14.00. «Я вам спяю». Песні А. Серага.
14.30. «Дачасныя людзі». Пра былых студэнтаў саратаўскіх ВНУ, асуджаных за дзейнасць «Групы рэвалюцыйнага камунізму».
15.00. ТСН.
15.15. Асеннія ранішнікі». Маст. фільм. 1-я серыя.
16.20. Канцэрт рускай духоўнай музыкі.
16.35. Фільм — дзецям. «Корцік». 2-я серыя.
17.45. ...Да 16 і старэйшым.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. «Як Алдар Касэ перахітрыў тыгра». Мультфільм.
18.55. «Мексіканцы на фоне краіны». Фільм 2-гі.
19.45. «Захаваем для нашчадкаў». Прэзентацыя Асацыяцыі народных майстроў і рамёстваў.
19.55. Маст. фільм «Марскі воўк». 3-я серыя.
21.00. Час.
21.40. Паводле зводак МУС СССР.
21.55. Музыка ў эфіры.
23.55. ТСН.
0.15. Народны артыст СССР Я. Лебедзеў. Роздум пра акцёра.
1.35. Маст. фільм «Марскі воўк». 3-я серыя.

Другая агульнасаюзная праграма

7.30. «Брыдж». Тэлебіржа.
8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.20. Народныя мелодыі.
8.35. «Брава, бравачкі». Фільм-канцэрт.
16.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.00. «Рэдзькіна выклікалі?» Тэленарыс.
18.15. «Салідарнасць». Дак. фільм.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Футбол. ЦСКА —«Шахцёр». У перапынку — весткі.
20.45. Добрай ночы, малышы!
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.10. Тэатральны раз'езд. «Крыштальная» Турандот».
23.00. Весткі.
23.15. «Амі-экспрэс».
23.30. «Погляд» з падполля.
23.40. Тэлевізійны музычны абанемент. «У свеце імправізацыі». Перадача 1-я.

«СВОБОДНЫЕ НОВОСТИ» ПАПЯРЭДЖВАЮЦЬ

Той, хто не набудзе чарговы 10-ы нумар гэтай газеты ў кіёсках «Саюздруку», шмат страціць. І не толькі таму, што на гэты раз тэматыка «СВОБОДНЫХ НОВОСТЕЙ» як ніколі разнастайная. У нумары шмат сапраўдных сенсацый. Вы чулі калі-небудзь пра беларускі гурток тэрору! А пра тое, што афіцыянткам у Афганістане вешалі на грудзі «Чырвоныя Зоркі»! Напэўна, вы мала ведаеце пра адзіную, нядаўна арыштаваную ўзброеную банду Мезіна! І што Мінск рашэннем гарвыканкома аб'яўляецца ў адносінах да паўднёвых гасцей напалову закрытым горадам!

Ёсць у свежым нумары «СН» і расказ пра ахвяры злачынцаў-невідзімак, і разважанні старшыні Камісіі Вярхоўнага Савета СССР па прывілеях і льготах Мікалая Ігнатовіча, што многія і партакраты, і дэмакраты любяць смачна паесці.

Мы прывядзём некалькі загалоўкаў 10-га нумара: «Апрытомнеўшы, я падумаў: зарэзалі! Выйшла горш: кастрыравалі. У 23 гады...», «Вы пабаіцеся друкаваць гэта... Не!! За намі, сталінцамі, даўжок!», «Цёплым» давай «смажанае», «Пампадур і Казанова: першыя ластаўкі», «Дык вось, прыгавор абвешчаны: расстраляць! Але ці ўсё чыста ў гэтай справе!», «Пісталет Макарава! Усяго 10.000 форынтаў! Венгрыя: бяруць і запалкі, але лепш — наркотыкі...»

І зноў жа сенсацыяй нумара гучыць прызнанне лідэра беларускіх нацдэмаў Алеся Емяльянава: «Я быў сексотам КДБ».

Як заўсёды, даволі шмат у нумары сур'ёзных тэматычных распрацовак. Паласа трох аўтараў прысвечана прабleме прэзідэнцтва на Беларусі, а 4-я паласа — недасведчанаму аб Чарнобылі.

РАДЫЁ

27 чэрвеня

7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — «Смаленскія сустрэчы». Радыёрасказ Р. Частновай. Перадача 1-я. 10.15 — для дзяцей. А. Грачанікаў. «Чорны замак». Вершаваная казка. 11.20 — «Чарнобыль і лес». 12.00 — радыёстанцыя «Саюз». 12.30 — «У абедзенны перапынак». Інфармацыйна - музычная праграма. 13.30 — «На хвалі часу». 14.00 — «Ваша думка, ваша прапанова». 15.30 — «Ішла вайна народная». «Агнём сатыры». Нататкі В. Маеўскага. 16.15 — «Рамантыкі». 17.45 — «Пошта радыё». 18.40 — «Сябрына». 19.30 — «Парламенцкі дзённік». 20.00 — вячэрняя казка. 20.10 — «Дзень нашага жыцця». На сесіі Вярхоўнага Савета БССР. 21.00 — «Ад шчырага сэрца». Музычная праграма па пісьмах радыёслухачоў. 22.15 — гуманітарна - інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 23.15 — чэмпіянат СССР па футболу. «Дынама» (Мінск) — «Дынама» (Масква). 23.30 — «І песня, і раманс». Музычная праграма.

НАДВОР'Е

26 чэрвеня

Усход, захад, даўжыня дня: Мінск — 4.38, 21.45, 17.07; Віцебск — 4.19, 21.44, 17.25; Магілёў — 4.27, 21.34, 17.07; Гомель — 4.34, 21.22, 16.48; Гродна — 4.55, 21.59, 17.24; Брэст — 5.05, 21.50, 16.45.

Сёння ўдзень па рэспубліцы пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Віцебску, Гродна —19—21, Мінску, Магілёве — 20—22, Брэсце, Гомелі — 21—23 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак: 27-га па паўночна-заходніх раёнах, 28-га на большай частцы тэрыторыі навальнічныя дажджы. Тэмпература паветра ўначы — 11—16, удзень — 20—25, па поўдню — да 28 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.

Тыраж 102.822. Індэкс 63850. Зак. № 123.

Выходзіць 250 разоў на год. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12